

EEN VISIE VOOR “HET GULDEN LAND”

IN VIER STAPPEN NAAR EEN GEDEELDE VISIE

Gemeente Helmond

PROCES

- 1 INLEIDING: EEN INITIATIEF VAN DRIE OVERHEDEN
- 2 TOELICHTING PROCES TOT NU TOE: SAMEN MET DE OMGEVING

INHOUD

STAP 1: WAT LEEFT IN HET GEBIED?

- 3 DE VERHALEN VAN BETROKKENEN
Bijlagen: kaarten verleden, heden en toekomst
- 4 VIER DRAGERS VAN HET GEBIED: WATER, NATUUR, CULTUURHISTORIE EN RECREATIE

STAP 2: DRIE SCENARIO'S OP BASIS VAN DE BELANGRIJKE GEBIEDSDRAGERS

- 5 VERTALING IN DRIE SCENARIO'S
Bijlagen: uitwerkingen drie scenario's

STAP 3: EEN VISIE VOOR HET GEBIED

- 6 PRINCIPES EN MOGELIJKHEDEN VOOR HET GEBIED
Bijlagen: uitwerkingen van principes en mogelijkheden voor de dragers van het gebied
- 7 EEN VISIE VOOR HET TOTALE GEBIED

STAP 4: EEN VISIE VOOR HET GEBIED

- 8 EEN UITWERKING OP KAART
Bijlagen: inrichtingsschets
- 9 EEN UITWERKING IN EEN PROGRAMMA
Bijlagen: uitvoeringsprogramma
- 10 EEN EERSTE GLOBALE RAMING VAN DE KOSTEN
Bijlagen: kostenoverzicht

PROCES

- 11 HOE NU VERDER?

EEN GLOBAAL OVERZICHT VAN HET DOORLOPEN PROCES

We nemen u graag stap voor stap mee in ons verhaal.

1. Waar het allemaal mee begon. De verhalen van betrokkenen.

--	--	--	--

2. Water, natuur, cultuurhistorie en recreatie belangrijke dragers. Vertaald naar drie scenario's.

--	--	--

3. Een visie voor het gebied.....op basis van principes.

--	--	--	--

Een visie - een totaalbeeld

4. Ons gezamenlijke verhaal

--	--

EEN VISIE VOOR “HET GULDEN LAND”

In vier stappen naar een gedeelde visie

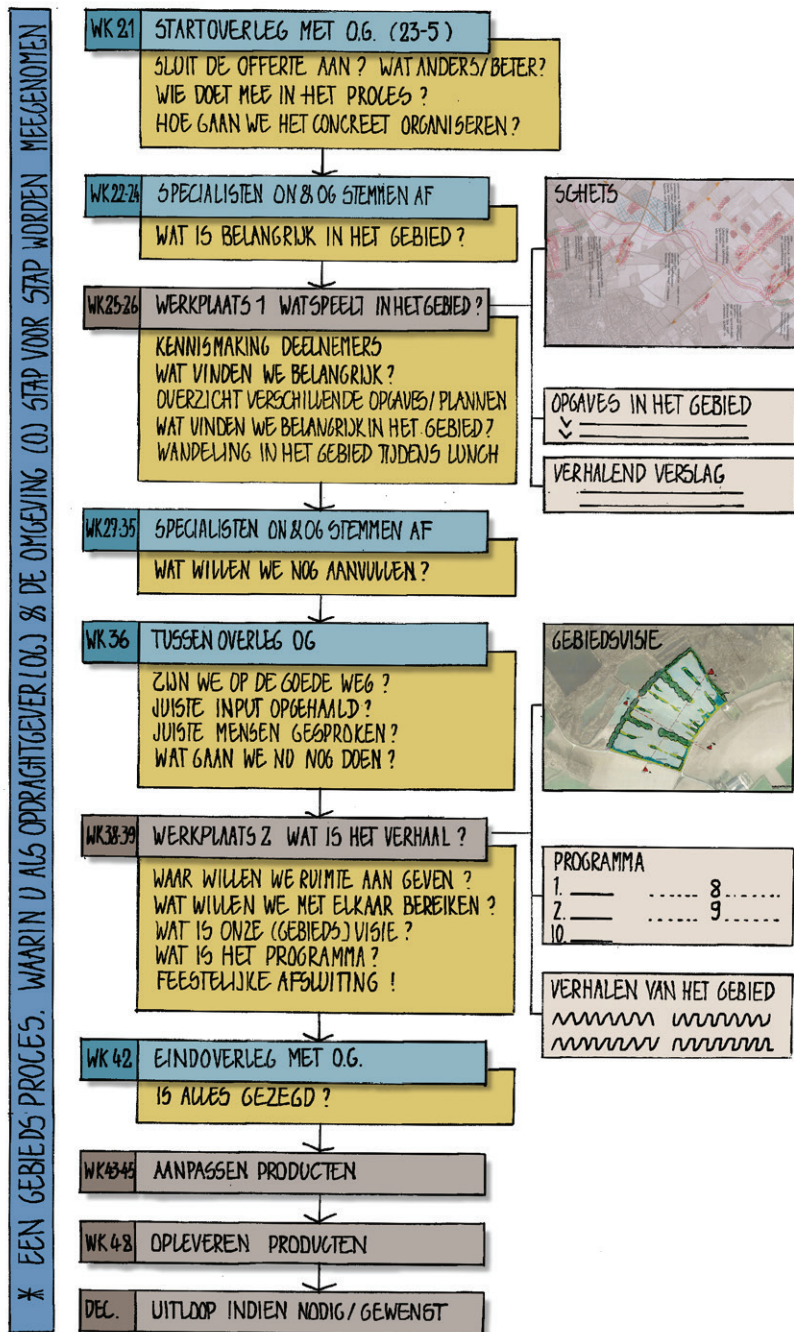
PROCES

a) Een initiatief van drie overheden

Als drie overheden zagen wij ten noorden van het centrum van Helmond en ten oosten van de kern van Aarle-Rixtel een kans. Een kans om door onze opgaves slim te combineren een gebiedsontwikkeling in gang te zetten. In het verleden hebben we als drie overheden ieder afzonderlijk invulling gegeven aan onze eigen opgaves. Door die eigen opgaves slim te combineren kunnen we het gebied dat beleefd wordt als een achterkant ontwikkelen en meer betekenis geven.. Dat vraagt van ons als overheden wel dat we initiatief nemen, onze opgaves open op tafel leggen en net even verder kijken. Willen we het gebied echt betekenis geven voor de gebruikers dan vraagt dat ook dat we de samenwerking niet alleen met elkaar op zoeken, maar juist ook met de omgeving en de gebruikers van het gebied.

Dat is gelukt! Juist omdat we dit proces open en transparant hebben ingestoken nemen we u ook graag stap voor stap mee in het doorlopen proces. Zodat u niet alleen bekend met de visie, maar ook met de achterliggende gedachten en de keuzes (op hoofdlijnen) die we met elkaar hebben gemaakt voor dit gebied. Dat doen we omdat we hiermee de visie ingetekend op kaart in de vorm van een schetsontwerp en het bijbehorende programma inclusief globale kostenraming beter kunnen presenteren. Nu, maar ook voor in de toekomst. De visie die we voor ogen hebben voor het gebied is niet een visie die in een dag is gerealiseerd. We gaan voortvarend aan de slag en willen op korte termijn een aantal onderdelen van het programma realiseren. We moeten daarbij ook realistisch zijn: voordat het hele programma gerealiseerd is, kan het zomaar enkele jaren duren. Dat betekent mogelijk dat mensen onderdelen van het programma gaan uitvoeren die niet (nauw) betrokken zijn geweest bij het opstellen van de visie of dat de actualiteit verandert. Binnen die context willen we graag dat de visie goed overeind blijft. Dat betekent niet dat niks mag worden aangepast, maar dat betekent wel dat we graag willen dat mensen weten waar de keuzes vandaan komen en waarom we die hebben gemaakt, zodat aanpassingen zoveel mogelijk in lijn zijn met de visie en als daar vanaf wordt geweken wat ook niet ondenkbaar is, dat bewust wordt gedaan. Vandaar dit document.

b) Samen met de omgeving

Met de drie overheden samen hebben wij het initiatief genomen om deze visie op te stellen. Om de visie echt passend voor het gebied te krijgen hebben we deze visie samen met de omgeving opgesteld. Dit hebben we gedaan door met de omgeving in gesprek te gaan op basis van gelijkwaardigheid in de werkplaats. De werkplaats is een werkvorm die goed aansluit bij dit vraagstuk. Voordat we een streep op papier hebben gezet of een ideeën ontwikkeld zijn, zijn we met de omgeving het gesprek aangegaan. Halverwege het proces hebben we dit nog een keer herhaald en aan het eind van dit proces sluiten we ook graag af met het informeren van de mensen die hebben meegewerkt om deze visie te ontwikkelen. In de werkplaats zijn naast de specialisten van de drie overheden ook bewoners, ondernemers en mensen met kennis van het gebied zoals de mensen van het IVN. Hun input is de basis geweest voor de visie. De klankbordgroep die al in het leven was geroepen voordat we het idee hadden opgevat om met de werkvorm "De werkplaats" aan de slag te gaan hebben we geïntegreerd in de werkplaats. Om de input en de uitkomsten van de werkplaats aan te laten sluiten bij de realiteit hebben we vooraf en tussen de eerste twee werkplaatsen een overleg gehad met de specialisten van de drie overheden. Na twee werkplaatsen en twee specialistenoverleggen hadden we voldoende gevoel bij de visie om deze op kaart en in een programma uit te kunnen werken en dit te kunnen delen met de raden van de drie overheden in een gezamenlijke raadsessie. Na het overwegende positieve geluid vanuit de gezamenlijke raad vonden we het tijd om de visie ook met alle inwoners en geïnteresseerden te delen. De insteek van het proces en de richting die we op bewogen hebben we tussentijds verschillende keren met het bestuur besproken in een apart voor dit project ingericht bestuurlijk overleg voor de drie overheden gezamenlijk.

Als drie overheden hebben wij bureau Kragten gevraagd ons te begeleiden in dit proces. In het proces hebben we de stappen steeds zo afgewisseld dat we input vanuit de omgeving ophaalde in participatieve sessies. Die input is vervolgens door bureau Kragten gestructureerd en vertaald in beeldende producten die weer dienden als input voor de volgende participatieve sessie.

c) Hoe gaan we nu verder?

Nu we bij de gezamenlijke raden het enthousiasme voor de visie hebben geproefd willen we de visie graag bij een breder publiek onder de aandacht brengen. Dat hebben we in het voorjaargaan we nog voor de zomer doen gedaan middels een bijeenkomst voor alle bewoners en geïnteresseerden. Wanneer we ook hier merken dat deze visie enthousiasme uitlokt! Nu is de visie gereed om vastgesteld te worden door de drie overheden.

Bij die vaststelling willen we naast de kaart met de visie, het programma en de kostenraming ook graag een eerste prioritering meegeven. We willen vanuit de drie overheden aangeven met welke projecten we direct aan de slag willen. Welke projecten dit zijn is afhankelijk van:

- Het belang voor het gebied;
- De financiering van het project;
- Het enthousiasme voor een opgave op te pakken.

INHOUD

Waar het allemaal mee begon...

Ten noorden van het centrum van Helmond en ten oosten van de kern van Aarle-Rixtel, ingesloten tussen de oude en de nieuwe Zuid-Willemsvaart ligt een bijzonder stukje Nederland. Een stukje land dat altijd een achterkant is geweest. Een thuis voor een rioolwaterzuivering en een woonwagenkamp, maar ook voor mensen die aan de rand van het gebied in de bossen wonen. Een stukje land waarbezoekers, op een fietspad na, slechts van kunnen genieten met lieslaarzen aan en een kapmes in de hand.

Dat is zonde, het gebied kan veel meer betekenen. Zeker voor de opgaves van nu zien drie overheden dit gebied juist als een potentiële voorkant. De beide gemeenten hebben o.a. een opgave voor de afvoer van stedelijk water, voor het ontwikkelen van natuur (Helmond vanuit het B5-bod) en het stimuleren van recreatie. Het waterschap heeft naast één van de meest moderne zuiveringen van Nederland in dit gebied ook opgaves als beekherstel, het herstellen van verdroogd natuurgebied en inspelen op klimaatverandering.

De drie overheden kunnen deze opgaves prima ieder voor zich invullen. Dan blijft veel bij het oude. Door als overheden de handen ineen te slaan kunnen ze voor het gebied veel meer betekenen en hun opgaves inzetten als katalysator om echte verandering in gang te zetten vanuit een gezamenlijke visie.

In de volgende paragrafen nemen we u in vier stappen mee in hoe we het proces om tot deze visie te komen hebben ingestoken en welke keuzes we daarin hebben gemaakt.

STAP 1: WAT LEEFT IN HET GEBIED?

d) De verhalen van betrokkenen

Dat inzicht is het begin van dit verhaal. Om tot die gezamenlijke visie te komen hebben we ten eerste verhalen over het gebied gedeeld. Dit hebben we gedaan met de specialisten van de drie overheden en met mensen die betrokken zijn bij de omgeving vanuit organisaties als Bosgroep-Zuid, Rijkswaterstaat, IVN, de watersportvereniging, ondernemersvereniging, individuele ondernemers en bewoners. Het delen van die verhalen hebben we gedaan in een specialistenoverleg met uitsluitend medewerkers van de betrokken overheden en in de eerste werkplaatsessie waarin zowel betrokken uit de omgeving als de specialisten van de overheden participeerden.

De verhalen van de betrokkenen hebben we verdeeld in verhalen over het verleden, heden en de toekomst. Naast de verhalen hebben we ook de opgaves van ons als drie overheden op een zelfde wijze op een kaart inzichtelijk en deelbaar gemaakt.

Verleden

Heden

Toekomst

Opgaven

Verhalen
delen

e) Vier dragers van het gebied: water, natuur, cultuurhistorie en recreatie

In die verhalen tekende zich al snel een duidelijke rode lijn af. Een van de deelnemers verwoordde dit heel treffend als: "alles wat in het gebied is en is geweest heeft met **water** te maken." Daarmee hadden we onze eerste belangrijke drager van het gebied te pakken. Daar hield het niet bij op: het gebied bleek nog meer bijzondere dragers te hebben. Doordat het gebied slecht toegankelijk is en zich in relatieve rust heeft kunnen ontwikkelen hebben zich hier bijzondere (**natuur**)waarden ontwikkeld. Naast de natuur is ook de menselijke hand altijd duidelijk aanwezig (geweest) in het gebied. Getuigen hiervan zijn onder andere de twee kanalen die het gebied begrenzen, de

verleggingen van de beken, de aanwezigheid van het Gulden Huys, de oliemolen en de Abdij van Binderen. "De geschiedenis van het gebied is eigenlijk een hele rijke." Dat maakt **cultuurhistorie** de derde belangrijke drager. De haven bij Aarle-Rixtel legt de **recreatieve** potentie van het gebied bloot. Naast waterrecreatie leent het gebied zich ook voor andere (extensieve) vormen van recreatie als fietsen en wandelen. Zo hebben we via de verhalen van de betrokkenen met elkaar de vier belangrijke dragers van het gebied kunnen definiëren.

STAP 2: DRIE SCENARIO'S OP BASIS VAN DE BELANGRIJKE GEBIEDSDRAGERS

f) Vertaling in drie scenario's

Die verhalen en dragers hebben we als input gebruikt om te komen tot drie scenario's. De dragers komen in alle drie de scenario's terug. De drie scenario's verschillen in het toekomstige karakter van het gebied. Deze scenario's hebben we voorgelegd tijdens de werkplaatsen.

In het scenario '**De voortuin**' laten we zien hoe dit gebied echt een voorloper zou kunnen zijn voor innovatie en (toekomstige) opgaves. We laten zien wat we in huis hebben en doen daarbij graag net een stapje extra. De meest moderne waterzuivering van Nederland past goed in het gebied en wordt van een NIMBY (Not In My Backyard) een WIMBY (Welcome In My Backyard). Door voorop te lopen proberen we ook in de regio een belangrijkere rol in te nemen. We willen ook mensen uit de (wijdere) omgeving trekken en inspireren. We zijn een voorbeeld voor hoe we invulling geven aan thema's van nu als de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. We doen zaken soms net iets mooier voor dan ze in

werkelijkheid zijn en bieden ook ruimte aan innovatieve experimenten.

In het scenario '**De achtertuin**' richten we het gebied juist puur in voor de bewoners in de directe omgeving. Daarbij houden we vooral vast aan het bestaande en proberen daar verbeteringen in aan te brengen. In dit scenario past het ook om wat rommelhoekjes of onontdekte plekken te hebben. We hoeven niets mooier te maken dan het is.

Het laatste scenario is het scenario '**Park**' waarin we t meer verbinding met de omgeving leggen en stevig inzetten op recreatie. We ontvangen en nodigen de recreant nadrukkelijk uit met toegangspoorten gecombineerd met een recreatief interessante functie. Dit betekent ook dat we de toegankelijkheid van het gebied verbeteren. Niet langer kan je het hart van het gebied enkel betreden met lieslaarzen en een kapmes, maar nodigen we de bezoeker nadrukkelijk uit het gebied te ontdekken. Je kan een echte rondgang maken door het gebied die nadrukkelijk de kop en de rest van het gebied verbindt. Bij een park past het om verschillende zoneringen en sferen te hebben.

STAP 3: EEN VISIE VOOR HET GEBIED

g) Principes en mogelijkheden voor het gebied

Die drie scenario's hebben we gebruikt om samen tot een gezamenlijk verhaal te komen. Daarvoor hebben we de drie scenario's aan de verschillende betrokkenen gepresenteerd in een tweede werkplaatsessie. Eerst hebben we gevraagd om een reactie op de scenario's. De betrokkenen vonden 'De voortuin' het meest aansprekende scenario. De ambitie die uit dit scenario spreekt, spreekt aan. "Die ambitie doet recht aan de kwaliteiten van het gebied." De betrokkenen gaven aan dat ze deze ambitie graag verder willen versterken door deze te combineren met bepaalde elementen, vooral op het gebied van recreatie, uit het scenario 'park.' Het scenario van de achtertuin vinden ze unaniem te weinig ambitieus "Dan kan je net zo goed, niks doen." Voor hun gevoel komen hierin onvoldoende de kwaliteiten van het gebied naar voren en is het te behoudend. Opvallend is dat dit het scenario is waarin de natuur het meeste de ruimte krijgt om in stilte te ontwikkelen, maar de betrokkenen geven juist aan een zonering belangrijk te vinden.

Die zonering geeft ruimte aan de natuur om zich op plekken in rust verder te kunnen ontwikkelen, maar geeft ook ruimte aan mensen om te genieten van de bijzondere waarden in het gebied. Deze duidelijke keuze voor het scenario 'De voortuin' in combinatie met elementen uit het scenario 'Park' geeft een belangrijke richting voor het vervolgproces.

Daarnaast hebben we de drie scenario's gebruikt om voor de vier dragers van het gebied (water, natuur, cultuurhistorie en recreatie) principes te formuleren. De vier dragers hebben we, zoals beschreven bij punt e. samen met de betrokkenen in de werkplaats bepaald. In deze principes liggen duidelijke keuzes ten grondslag die door de betrokkenen in de werkplaats zijn aangegeven als belangrijk voor dit gebied. Deze principes hebben we in beeld uitgewerkt. Per drager hebben we:

- een kaartbeeld uitgewerkt van de huidige situatie;
- de drie principes die we mee willen nemen voor de visie waarbij schematisch de huidige en de gewenste situatie weergegeven;
- de mogelijkheden voor de uitwerking hiervan in het gebied op kaart ingetekend.

Een visie - een totaalbeeld

Een
gezamenlijk
verhaal

h) Een visie voor het totale gebied

Ter afsluiting hebben we in de werkplaats sessie met elkaar de verschillende kaartbeelden die we ter referentie bij de scenario's hadden meegegeven samen gebracht tot een beeld waar we met elkaar overeenstemming over hadden. Deze principes en dit moodboard hebben we gebruikt om de gezamenlijke visie te vertalen in een kaartbeeld voor het gebied. Het was opvallend hoe eenduidig de deelnemers van de werkplaats waren in hun ideeën voor het gebied. Over de rode draad was iedereen het vrij snel en vrij eenvoudig eens.

Op basis van deze ideeën zijn we aan de slag gegaan om hier ook "nieuwe beelden" voor het gebied aan te koppelen. De referentiebeelden die in de werkplaats zijn aangedragen hebben we op een aantal plekken vertaald in impressies. Deze impressies geven een indruk van hoe het zou kunnen. Deze impressies gebruiken we vooral om te inspireren, te laten zien dat het anders kan en reacties te verzamelen. Het is nog te vroeg in het proces om te kunnen verbeelden hoe het daadwerkelijk gaat worden. Dat is dus nadrukkelijk niet de functie van deze impressies.

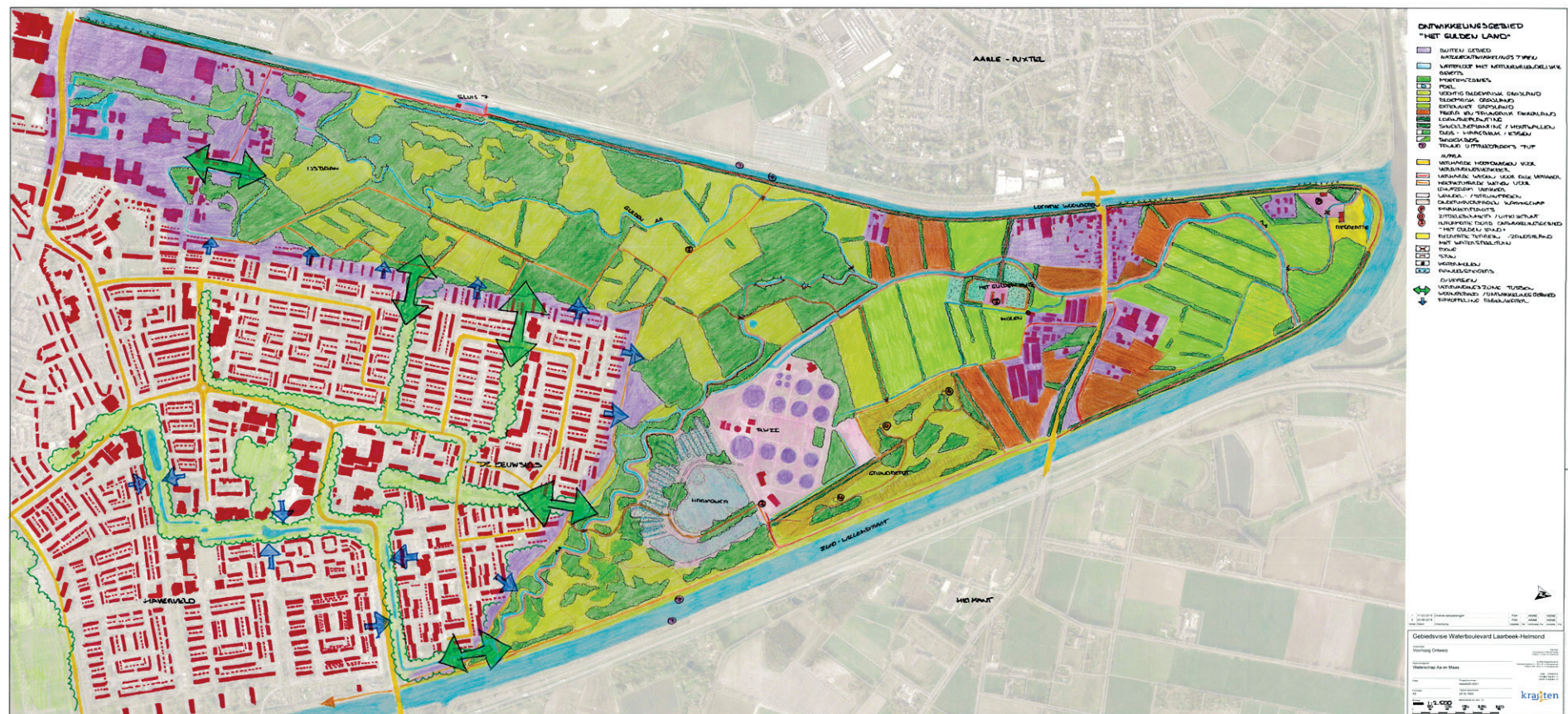

i) Een uitwerking op kaart

Ook hebben we nog eens goed gekeken naar de ligging en de betekenis van het gebied in de regio. Dit mede om te verzekeren dat we geen kansen en verbindingen missen. Hieruit kwam onder andere naar voren dat we zien dat het sportterrein "De braak" in Helmond de recreatieve functie van de waterboulevard (de ronde) kan versterken. Gevoelsmatig is het ook belangrijk dat we de verbinding met 'De groene punt' maken, ondanks dat dit in het centrum slechts dun kan worden aangezet. Daarnaast vinden we de verbinding naar Croy een belangrijke en zien we kansen om de passantenhaven van Aarle-Rixtel steviger te positioneren als recreatief aantrekkelijk punt.

Om de visie op kaart uit te werken zijn we een stap verder gegaan dan strikt noodzakelijk is voor een visie. De kaart die nu voor u legt lijkt daarmee al meer op een schetsontwerp. Wij vinden dat die stap verder in concreetheid helpt om de visie net iets meer passend voor het gebied te maken. De nadere uitwerking van de visie vindt plaats in het programma. Bij die uitwerking kan nog het nodige schuiven op basis van de realiteit. Onderdeel van het programma zijn ook een aantal nadere onderzoeken. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek naar het openstellen van de brug bij Aarle-Rixtel voor boten richting Helmond. Ook is het belangrijk om er in de verwachting rekening mee te houden dat dit een visie voor de lange termijn is waarbij niet alle projecten morgen direct gerealiseerd zijn.

j) Een uitwerking in een programma

De ingrediënten die samen de visie vormen hebben we uiteindelijk samengevoegd tot 8 projecten die we in een programma hebben uitgewerkt. Deze projecten hebben we in een apart document beschreven. In dit document gaan we ook nader in op de achterliggende ideeën van de projecten. Ieder project bestaat uit een aantal subprojecten. Om de samenhang te bewaken hebben we per hoofdtraject een (voorlopige) trekker aangewezen. We hebben hierbij bewust gekozen voor acht subprojecten. In deze subprojecten zit zowel qua locatie als inhoudelijk een logische samenhang. Niet alles binnen een subproject hoeft gelijktijdig te worden uitgevoerd. Ieder subproject kent zijn eigen dynamiek. We kiezen voor subprojecten binnen de visie om te kunnen concretiseren en het op een kleiner schaalniveau beter overzichtelijk te maken en verdeling van verantwoordelijkheden te kunnen vereenvoudigen.

k) Een eerste globale raming van de kosten

Bij het opstellen van de visie hebben we de kosten buiten beeld gehouden. Vanuit realiteitszin zijn we aan de slag gegaan maar hebben ons verder niet laten leiden door een budget. Omdat uiteindelijk rekeningen toch betaalt moeten worden en we tussen de drie overheden tot een verdeelsleutel moeten komen zijn we ook met een globale kostenraming aan de slag gegaan. Dit om, nu de ideeën, op tafel liggen een idee te hebben van waar we over praten.

Naast de kosten proberen we deze raming ook steeds meer te gebruiken om inzichtelijk te maken voor welke opgaves al budget beschikbaar is, waar we door slim opgaves te combineren extra budget kunnen vrijspelen en waar subsidie mogelijkheden liggen. Dit eerste inzicht geeft ook een indruk van wat een realistische fasering van de visie zou kunnen zijn.

Om u ook te enthousiasmeren voor de opgaves en de visie die wij samen met de omgeving hebben opgesteld sluiten we graag af met een aantal impressies van hoe het gebied in de toekomst vorm zou kunnen krijgen.

Impressie: Een rondje waterboulevard

Om mensen te enthousiasmeren voor de visie hebben we van een tweetal projecten ook een impressie gemaakt van hoe dit eruit zou kunnen gaan zien in het gebied.

Deze impressie geeft een beeld van de Waterboulevard. Dit is een echte ronde om het gebied heen, een ronde waar we recreatie willen stimuleren, zowel op de weg als op het water. Ook zien we hier mogelijkheden om de cultuurhistorische waarde van het kanaal zichtbaar te maken voor de ontwikkeling van Aarle-Rixtel en Helmond.

VisCO
Tentoonstellingsgebied
1846 - heden

Impressie: Een recreatieve trekker in de kop

Om mensen meer te laten genieten van het bijzondere karakter van de kop van dit gebied willen we graag een recreatieve trekker realiseren. Daarbij zien we mogelijkheden voor een waterspeeltuin in combinatie met een horecagelegenheid.

BIJLAGE

DE WERKPLAATS - EEN PARTICIPATIEVE WERKWIJZE

'De werkplaats' – een participatieve werkwijze

Gezamenlijk aan de slag met iets complex

In de werkplaats werken we met elkaar aan een complexe opgave.

Wij houden de complexiteit vast. Dat betekent dat we de opgave niet gaan opsplitsen.

Opsplitsen heeft het voordeel dat het aanvankelijk eenvoudiger lijkt, maar als het dan in de openbare ruimte weer bij elkaar gebracht moet worden juist ingewikkelder is en vaak tot een suboptimaal resultaat leidt.

Daarom is het onze insteek om het vraagstuk vanaf het begin in samenhang te bekijken. Daarbij delen we ook onze opgaves en vraagstukken onderling met elkaar zodat iedereen daar bekend mee is. De verantwoordelijkheid om tot een gezamenlijk resultaat te komen ligt ook bij de deelnemers van de werkplaats en niet bij de overheid of bij ons als adviesbureau. Wij begeleiden wel het proces om naar dat gezamenlijke resultaat toe te werken.

Dat voorkomt wensenlijstjes en aapjes op de schouder

Wat we namelijk nogal eens zien is dat de verschillende betrokkenen hun zegje mogen doen en het vervolgens aan de overheid is om daar een plan van te maken waarin iedereen wat van zijn 'zegje' terugziet. Met andere woorden de aapjes van alle betrokkenen belanden op de schouders van de overheden.

Dat is niet hoe wij werken omdat we niet geloven dat dat leidt tot het beste resultaat voor het gebied, niet de benodigde creativiteit aanboort, en voor de gebruikers en betrokkenen ook tot suboptimale mogelijkheden leidt.

We nodigen niet uit op basis van belang maar op basis van kennis

Daarom nodigen we de deelnemers voor de werkplaats niet uit op basis van hun belang, maar op basis van hun kennis. Alle betrokkenen in het gebied hebben kennis over het gebied. Het delen van die kennis in gezamenlijkheid leidt tot nieuwe inzichten en boort de creativiteit van de betrokkenen aan. Zo komen we tot doorbraken in het proces.

Dat doen we door verhalen te vertellen

Die kennis delen we niet aan de hand van spreadsheets of beleidsrapporten. De kennis die daarin terecht komt is tenslotte maar 11% van onze kennis (onze expliciete kennis). De kennis delen we door elkaar verhalen te vertellen. In verhalen is het namelijk eenvoudiger de complexiteit van een gebied vast te houden en ervaringen te delen. Met dat laatste boren we de overige 89% van onze kennis aan (onze impliciete-/ervaringskennis). Die kennis, die we normaal 'vergeten' in de beleidsrapporten, hebben we hard nodig om tot nieuwe inzichten te komen. Ook geeft het delen van verhalen iedereen de mogelijkheid zijn vakmanschap te tonen.

Een gezamenlijk verhaal

Het delen van de verhalen heeft nog een voordeel. Namelijk dat we komen tot gedeelde inzichten en zo de basis leggen om te kunnen bouwen aan een gezamenlijk verhaal.

Dat gezamenlijke verhaal verbindt dat wat de verschillende betrokkenen belangrijk vinden in het gebied en laat juist zien waar het gebied zich op onderscheidt. Juist in dat onderscheidende zit namelijk vaak juist hetgeen dat de verschillende betrokkenen ook verbindt. Vanuit dat verhaal, het gezamenlijke vertrekpunt, is het ook makkelijker om ruimte te geven aan de verschillende belangen.

Een participatieve werkwijze

De werkplaats is met haar open en transparante werkwijze waarbij we verschillende betrokken met elkaar in laten gaan, een participatieve werkwijze. Een werkwijze die in het bijzonder goed werkt bij complexe opgaves, waarbij het bij voorkeur ook nog waardevol kan zijn om kennis uit de praktijk te verbinden aan de kennis uit de theorie. Wij hebben goede ervaringen met deze manier van werken.

De werkplaats is echter niet de enige participatieve werkwijze die in te zetten is voor opgaves in de openbare ruimte. Samen met u kijken we graag welke werkwijze het beste aansluit bij uw opgave en wensen.

BIJLAGE

KAARTEN VERLEDEN, HEDEN EN TOEKOMST

VERLEDEN

We hebben een aantal keren de maaginhoud van een middeleeuwse koe kunnen onderzoeken. Daarmee weten we wat voor planten die koe heeft gegeten vlak voor ze stierf. Dan blijkt dat die koe meer dan 120 plantsoorten heeft gegeten. Als ze vrij kon grazen en kon kiezen wat ze lekker vond dan heeft ze gezond gegeten. De waarde daarvan is dat je weet, dit vindt ze lekker en maakt haar en de producten gezond. Als wij die producten eten dan heeft dat ook zijn weerslag op onze gezondheid. Ik zou dat wel willen stimuleren in het gebied om op die manier de begrazing mogelijk te maken en de koeien weer gezonder te maken, zodat ze niet de hele dag aan de diarree zijn.

Vijf jaar geleden zijn er concrete ideeën geweest voor intensieve recreatie, dan heb ik het over een attractiepark. Intensieve recreatie past wat mij betreft niet bij de aard van de gemeente Laarbeek.

Toen ik tien jaar geleden bij de gemeente kwam, waren er plannen voor een jachthaven. Gewoon de dijk doorbreken en een haven maken, maar het moest ook mede een particulierinitiatief zijn. Die mensen zijn nooit gekomen.

Veel natte graslanden die hier uniek zijn waren vroeger ook al te nat om te beweiden. Als het droog genoeg was werd er gehooid en eventueel nabeweïd met jong vee. Dat is sowieso een heel ander type beweiding dan tegenwoordig. Dat is misschien ook wel de verklaring van hoe het eerst was en hoe het nu is.

Vroeger had je bij die sluisshuisjes ook allemaal cafeetjes, omdat mensen dan toch moesten wachten, dat is nu niet meer.

De Gulden Aa is de enige beek in het hele gebied van de Aa die nog op de oorspronkelijke wijze meandert. Daar moeten we extreem zorgvuldig mee omgaan.

De zonering van een rapport uit 1978 was verticaal. Het gebied tussen de Zuid-Willemsvaart en de Gulden Aa is een stiltegebied. Het middengebied tussen de Gulden Aa en min of meer het Begijnepad. Dat is wel toegankelijk voor mensen en extensieve begrazing en de meest oostelijke zone is echt gericht op de behoefte van mensen met recreatie enzo. Die zonering is toentertijd vastgesteld en al het beleid is daarop gericht. En ik heb nooit anders begrepen dan dat dit overeind is gebleven. Ik hoop dat het zo blijft. Iedere keer een andere zonering heeft natuurlijk geen zin.

De oliemolen hoorde bij het Gulden Huys. Dat was een houten constructie van palen met een rad. Rond 1890 is die definitief gesloopt door de gemeente Helmond.

Vroeger had de agrariër ook een rol in het onderhoud. Dat is nu niet meer.

In 1830 zie je al een heel gecultiveerd landschap, het is dus niet allemaal natuur. Het werd toen al heel intensief gebruikt.

Het was heel leuk om hier op te groeien als kind. Een geweldig uitloopgebied. Tussen de Gulden Aa en het kanaal zit een mooi gebied, daar komt bijna niemand. Als kind kom je daar wel, via boomstammetjes, maar dan nog kom je niet heel ver. Het is zo ruw.

De Abdij van Binderen, een klooster voor adellijke dames, heeft lang bestaan en is in de 18e eeuw een buitenhuis geworden voor Maarten Tromp (de zeeheld) en heeft veel mensen van buiten naar het gebied getrokken. Dat heeft invloed gehad op het gebied en de stad Helmond.

“De geschiedenis van het gebied is eigenlijk een hele rijke”

Je ziet een gebied dat de laatste jaren redelijk geïsoleerd heeft gelegen. Dat maakt dat het meer een achtertuin is dan een voortuin. Dat zie je aan een aantal functies die in het gebied terecht zijn gekomen. Dat betekent ook dat een aantal zaken zich in stilte hebben kunnen ontwikkelen en dat voor toekomstige opgaves naar dit gebied wordt gekeken. Het gebied heeft (nu) veel potentie.

Voor de kop is verkend welke mogelijkheden er zijn op het gebied van recreatie. Toen was de conclusie dat het enige wat daar een beetje houdbaar is, natuur en extensieve recreatie zijn.

“Wat voor olie heb je het dan over?”
“Dat is koolzaad en geeft lijnolie”
“Het behoorde bij het Gulden Huys dus in het gebied is koolzaad verbouwd.”
“Die lijnolie werd gebruikt voor het verven van stoffen.”

In 1994 is een hoofdwaterleiding dwars door het gebied aangelegd. Daarbij zijn botresten gevonden van Edelherten en een Eland. De Eland is geschat op 5,5duizend jaar oud en de Edelherten op 7,5 duizend jaar oud. Ook zijn bewerkt vuursteen en een bijl gevonden uit de nieuwe steentijd. Dat geeft de indruk dat het gebied al door jagers en verzamelaars werd gebruikt voor de jacht.

We moeten ook rekening houden met de landbouw. Met mensen die hun geld verdienen in het gebied en dat willen blijven doen.

Helmond ligt aan een noord-zuid verbinding voor de boten. Er gaat een hoeveelheid bootjes door de Zuid-Willemsvaart, maar dat zal niet ineens toenemen als Helmond bereikbaar wordt, ze moeten dezelfde weg weer terug.

Op het gebied van recreatie hebben we al rondes door het gebied, helemaal nieuw is het dus niet. Maar het kan wel wat intensiever.

In Laarbeek is een 'water' fietsroute. Daar staan verschillende weetjes in. Die fietsroute kan alleen nog wel een tandje professioneler.

We zijn de groenste gemeente, we moeten wel groen blijven.

Aarle wil geen trekkersfunctie meer naar het gebied halen. We zijn echt wel van het extensieve.

Hier (bij Sluis 7) kan men sinds een paar jaar het kanaal over. Wordt ook gebruikt door mensen uit de omgeving. Vroeger moest je onder of boven langs. Nu kun je er dwars doorheen.

Ja, dat is een mooie route en dan richting Croy.

Vanaf acht uur vanmorgen ben ik met kinderen in het gebied geweest. Als je dan die soortenrijkdom ziet. Dat is echt uniek.

Het enige pad wat we hebben is het pad om het gebied heen. Ik denk dat we daar een stukje versterking in moeten zoeken.

Wie weet nu dat er een sifon onder het kanaal doorgaat om de Aa van water te voorzien. Dat is hartstikke leuk om te weten.

Mensen moeten nog kennis maken met het gebied.

Richting Helmond kunnen alle bruggen open.

Het gedeelte bij Laarbeek van het kanaal is nog niet overgedragen. Dit wil RWS wel graag. RWS heeft er geen geld voor en doet het minimale aan onderhoud. Op dit gedeelte ontstaan natuurvriendelijke oevers zeg maar spontaan en zolang de waterveiligheid niet in gevaar komt, accepteren we dat.

Nu is het gebied nog erg gericht op lokale groepen, mensen uit Helmond Noord bijvoorbeeld. Terwijl je dat volgens mij echt zou kunnen uitbreiden.

Dat het puur natuur is maakt het zo mooi.

Maar er moet ook wel veel in de Bundertjes. natuur, wandelen, fietsen.....

Als je op de kaart kijkt is het fantastisch. Hoe de Aa slingert. Loop je in het gebied, dan beleef je het niet.

In hoeverre moet ieder pad voor iedere doelgroep te allen tijde toegankelijk zijn?

Wij (Jan Vissersmuseum) hebben jaarlijks 10.000 bezoekers en velen gaan na hun bezoek in de Bundertjes wandelen.

"Alles wat in dit gebied is of is geweest heeft met water te maken."

De gebieden zijn niet verbonden, het water verbindt wel:

- historie van het water
- de beleving van recreatie
- droogte en natheid van het gebied
- de ecologie die daarmee samenhangt
- schoon water
- de educatie over het water
- waterberging
-je kunt er een heel rijtje van maken

Het gebied is eigenlijk heel slecht toegankelijk. De doorsteek vanaf hier naar Helmond, naar het Koeienpad bijvoorbeeld, is niet te maken. Ja, het kan wel, maar dan moet je wel een kapmes en een paar goede laarzen meenemen.

"De rioolwaterzuivering, dat is ook zo'n NIMBY-verhaal"
"NIMBY? Ik heb me laten vertellen dat het een van de meest moderne zuiveringen is." (een bewoner van het gebied)

Het effluent van de RWZI is bij droog weer 800 liter per seconde. Zo'n grote impact heeft die zuivering op het water.

Als RWS hebben we schouwpaden langs het kanaal lopen, zodat onze inspecteurs daarover kunnen lopen om te inspecteren. Die onderhouden wij nu niet. Terwijl als we die met recreatie combineren we daar wel een dubbele functie aan kunnen geven. Dat zou mooi zijn.

Hier wordt 300/400 liter per seconde het gebied in gelaten.

Het buitengebied is nu wel meer ingericht dan toen ik kind was. Met die vernatting, vijf jaar geleden, was het wel even schrikken, maar nu is het wel mooier daardoor.

Het mooie is wel dat je in een enorm uitloopgebied zit. Dat biedt kansen om geld bij elkaar te krijgen. Dit is wel een gebied waar mensen komen. Je hebt hier mensen die het gaan ervaren.

Veel mensen uit de stad maken een rondje Bundertjes.

De relatie met cultuurhistorie vind ik echt bere-interessant.

TOEKOMST

Met landschapskunst kunnen we de link leggen met met de cultuurhistorie van het gebied. Als een soort beeldmerk van het gebied.

Misschien moeten we wel eens gaan graven. Wat we met het landschap en de historie kunnen. Het is nog een beetje onopvallend.

Ga uit van de kracht van het gebied. Ontwikkel de waarden die er zijn. Doe dat voor de jongeren, jeugd (educatie) en de middelleeftijd (kenniswerkers). Bepaalde groepen die echt in zijn voor de natuur, die moet je zien te bereiken.

Anders hebben we in de kern van Aarle-Rixtel een probleem.

Ik wil graag een waterberging in het gebied voor de oplossing van het rioleringsprobleem. Dat is natuurlijk zonde voor het gebied, maar die opgave ligt er nu wel en misschien dat we het ook mooi kunnen maken. Als we het combineren met vijvers waar mensen iets extensiefs kunnen doen. Andere mogelijke locaties zien we andere bestemmingen krijgen. Ik zeg niet dat het hier moet, maar het zou wel fijn zijn en qua hoogteligging kan het.

We moeten ook iets met voorzieningen.

Wij (ondernemer/bewoner) zijn met een project bezig langs het kanaal met ruimte voor recreatie en toerisme in combinatie met zorg en wat kleinschalige horeca, waar mensen een hapje of koffie kunnen krijgen en kunnen overnachten.

Zoeiets moet je ook aanbieden als je andere mensen wilt trekken. Anders wordt het nooit meer dan een rondje hond.

Helmond ziet duidelijk de toegevoegde waarde van het kanaal. Cultuurhistorisch is het belangrijk. Helmond is ook groot geworden aan het kanaal en heeft de ambitie om te kijken of het mogelijk is de recreatievaartin het centrum te krijgen. Tot in het hart van Helmond!

Een groenblauwe long de stad in! Tot aan het havenplein. Dan heb je een visie waarvan ik denk: he, daar staat iets en daar heeft iedereen wat aan!

Ik vind dat idee van een waterboulevard ook niet gek hoor. Dat je echt een rondje kunt fietsen.

Hier ligt ook een kans vanuit het B5 bod waar Helmond aan meedoet om in Brabant 500ha extra natuur te realiseren.

Als je hier in de zon een mooi terras maakt en de schepen komen voorbij, dan heb je toch een mooi plekje. Wij (waterschap) hebben hier ook een waterbergingsopgave, daar kun je wel wat mee.

Je moet watersport zien als een smaakmaker voor de plannen.

Ontwikkelingen rond het kanaal, moeten we ook goed bekijken in combinatie met scheepvaart. Er is veel mogelijk, maar ook in het kader van zichtlijnen enzo.

De naam Gulden Aa Vallei spreekt mij meer aan.

Genieten in het gebied. Dat is niet perse een waterschapsopgave, maar ik merk zelf wel dat het helpt als we ons daar wel op richten.

De binnenkant van het gebied moet zijn eigenheid behouden. Langs de randen kan het wel wat anders. De mogelijkheden om de verbindingen rond te maken zijn er.

Als je een goede ronde aanlegt kom je overal. kom je in alle verschillende delen, maar hoeft je tegelijkertijd niet overal te komen.

Het verschil tussen de gebieden kan elkaar juist versterken. Je moet er geen een pot nat van willen maken. Dat verbinden biedt wel een kans!

Het principe van Herenboeren zou ook passen. Niet alleen oogsten in het gebied, maar ook vee rond laten lopen. Dan moet je wel iemand vinden die dat wil, maar als dat kan zou dat prachtig zijn. Duurzaam beheer van je natuur is belangrijk. Je kan energie opwekken uit gras maar dan moet je wel heel zorgvuldig beheren en bij natte schraallanden heb je, als ze echt nat zijn, apart materieel nodig.

Begrazing met runderen past goed bij de geschiedenis van het gebied. Dieren zouden hier welkom moeten zijn!

Ligt veel potentie voor de natuur, met name natte graslanden. In heel Nederland zijn nog maar weinig van dit soort graslanden. Hier heb je de condities om deze te creëren.

Bij de Gulde Aa is ook beekherstel mogelijk, daar willen we als waterschap ook wat mee. Plus dat Helmond heeft gezegd dat zij het water als verbinding naar de stad willen, een behoorlijke visie, maar een briljant plan!

"Een waterbeleving!"

Identiteit van het gebied wordt gevormd door: water & cultuurhistorie. Voor het gebruik zijn de bepalende factoren: natuur & recreatie.

Voor nieuwe opgaves zijn het juist deze gebieden die je met andere ogen gaat bekijken:

- Waar zitten mogelijkheden voor een volgende generatie?
- Hoe maken we het gebied klimaatrobuust?
- In het kader van de energietransitie moeten we ook iets?

Is het een kans, bijvoorbeeld als een verdienmodel?

Is het een toekomstige (financiële) drager voor natuur/landschap? Past het in dit gebied of juist helemaal niet?

In hoeverre kan dit gebied bedreigd worden met een verbinding naar de N279?

Zou een fietsverbinding naar Eindhoven mogelijk zijn? Een regionale wandel- of fietsroute door het gebied zou kunnen.

Bij beleving hoort ook bereikbaarheid, dat je met je gezin en je netje in het water kan vissen, maar ook dat je met je bootje hier kunt komen. Ik denk dat de bereikbaarheid van Helmond daarin kan versterken. We kunnen kijken hoe we de toegankelijkheid in het gebied verbeteren, maar de bereikbaarheid niet, want dan komen er alleen mensen die er echt willen zijn.

Als we de natuurwaarden intern willen verbinden, moet je minimaal tot aan de Bakelseweg komen, liever nog verder. Maar dan heb je in ieder geval al een ronde zodat de Aarlese mensen ook van de Bundertjes kunnen genieten. Dat zou mooi zijn!

In Rosmalen staat ook een waterzuivering, maar aan de buitenkant staan daar borden met uitleg. Dan heb je wel educatie, mijn kinderen vonden dat in ieder geval heel leuk om te zien waar ons drinkwater vandaan komt.

Met de rioolwaterzuivering gaan we nog wel wat doen hoor. We willen met educatie aan de slag en we willen zo'n waterharmonica realiseren. Met zo'n waterharmonica zorg je ervoor dat het water weer zuurstof en een dag- en nachtritme krijgt voordat het weer in de Aa komt.

Ik zou graag zien dat kinderen weer naar buiten gaan. Dat ze weten wat de geschiedenis is en verbonden zijn met de natuur. Zodat toekomstige generaties ook goed weten waar ze belang aan moeten hechten.

Het kappeletje van Binderen biedt hier ook mogelijkheden voor. Dat trekt dagelijks veel mensen.

OPGAVES

Geen opgaves, wel handig om te weten.

- Parallel aan dit project wordt een onderzoek gedaan naar het hele hydraulische systeem en welke kansen dit biedt. (MBW toetsing is klaar). Is de kop geschikt voor waterberging? (Historisch gezien past het, beekdal had ook de functie om soms onder water te staan)
- Waterschap heeft inmiddels meer grond in eigendom (kansen deden zich voor). Maakt dat we nu meer kunnen.

Meekoppelkansen:

Twee overstorten nabij het gebied functioneren niet goed als gevolg van het hoge waterpeil in de Zuid-Willemsvaart.

Kans om Aarle te ontlasten met een duiker onder het kanaal door.

Dit gebied staat nu te vaak onder water en dat is een knelpunt.

*Opvang voor stedelijk water.

Aarle heeft last van water op straat situaties ook in de kern, de hoge waterstanden van Waterschap Aa en Maas maken de kans groter. Verwachting is ook dat dit door de klimaatverandering verder toeneemt

*Voldoende recreatieve mogelijkheden voor inwoners en op peil houden economie Aarle-Rixtel.

*Ondernemers met recreatief toeristische plannen ondersteunen.

Ook sluis 7 loosde eerst op de Gulden Aa, die kan nu meer een natuurfunctie krijgen.

Meer oude boten ter decorum, zoals de pannenkoekenboot. Het past bij de cultuurhistorie van de stad en het maakt het recreatief aantrekkelijker.

Doelstellingen voor dit gebied volgens het ecologisch streefbeeldboek Waterschap Aa en Maas zijn:

- M1&M2 voor natuur
- Een nat parelsnoer (EVZ) (vooral bos/struweel, weinig beheer)
- R5 en R6 (beekherstel)

In dat kader ook goed om te kijken hoe je meer dynamiek in het gebied krijgt. Natuurvriendelijke oevers zouden hier iets in kunnen betekenen.

De Aa heeft een lage waterstand. Een hogere waterstand biedt meer kansen voor ecologie, maar is lastig voor boeren, de woonwijk en de moestuin.

Van het Jan-Vissersmuseum, de Kapel van Binderen en het klooster is mogelijk nog meer verhaal te maken.

In dit gebied zit ook nog een theeschenkerij in "De Bundertjes"

Het gebied heeft een belangrijke functie in de waterverdeling naar het omliggende land.

*De kop ontwikkelen voor natuur en extensieve recreatie en meer toegankelijk maken voor extensieve recreatie.

*Versterken cultuurhistorische waarden in het gebied, erfgoedbeleving vergroten.
(Ook opgave vanuit Helmond)

*Gebied rond passantenhaven ontwikkelen als toeristische/recreatieve hotspot.

*1,1 (1,7) km droge EVZ langs de Aa.

*1,1 km natuurlijke beekontwikkeling (in combinatie met EVZ) van de Aa.

*Inspelen op klimaatverandering.

RWZI staat niet op de nominatie om te worden aangepast.

Ecologiseren van het effluent is een kans en daar is bereidheid voor.

Brug bij Aarle af en toe openstellen op gezette tijden. Zodat boten Helmond kunnen bereiken. Die boten moeten wel dezelfde weg terug.

*Verhogen van de grondwaterstand in het beekdal van de Gulden Aa.

*Oplossen van 18,7 ha verdroogd natuurgebied tpv. Natte Natuurparel.

*Afkoppelen regenwater.

Natte natuurparel nu nog niet echt nat. Je hebt wel de mogelijkheid om iets met het profiel van de beek te doen.

*Realiseren natuurnetwerk in samenwerking met B5-gemeenten.

In dat kader ook goed om te kijken hoe je meer dynamiek in het gebied krijgt.

*recreatie (toer vaart en historische bedrijfs- vaart op de oude tak van de Zuid-Willemsvaart met openstelling van de brug.

*Aa/water in het centrum.

Opgaves in het gebied

*Vispasseerbaar maken van stuw 201JA

*Bestaande knelpunten wateroverlast oplossen

- Gebieden in omgeving hebben geen verbinding, het water verbindt wel.

- We kunnen een aantal toegangspoorten (en een beeldmerk) voor het gebied bedenken. Het zou fantastisch zijn als een van die poorten de oude oprijlaan naar het Gulden Huys zou zijn (al is dat misschien niet de meest handige locatie).

- Mogelijk kunnen we aanhaken op een aantal regionale routes.

- Natuurinclusieve landbouw. De provincie heeft 30 miljoen subsidie beschikbaar.

- Om meer beleving/waardering voor de natuur en het landschap te krijgen is het goed het gebied beter toegankelijk te maken. Door routes aan te leggen hoeft dat niet ten kostte te gaan van flora en fauna (zoneringen). De aanwezige flora en fauna is goed gedocumenteerd door het NDFF.

De watertjes in het gebied kunnen nog wel meer gaan betekenen in de beleving.

De Aa als verbingszone.

Vanuit het waterschap is het de wens hem zo in te richten. Daarbij moeten we wel nadenken wat we dan met wat verbinden en waarom.

De verbinding is geen onderdeel van een regionaal plan, maar biedt wel kans om het natuurgebied in het gebied groter te maken en mogelijk een verbindend element in het gebied te vormen.

Staatbosbeheer heeft al een visie voor dit gebied. Dat is bepalend voor de waterstanden (is lastig contact te krijgen met hen).

*Hier heeft beekontwikkeling plaatsgevonden.

Onderzocht moet worden of deze heeft voldaan aan de KRW-doelen voor stromingsdynamiek.

Dit kan resulteren in een opgave voor het gebied.

Eerste hermeandering voor Waterschap Aa en Maas. Daardoor is een aantal kansen gemist.

De waterkwaliteit voldoet niet aan de gewenste kwaliteit.

Voor een groot deel wordt dat bovenstrooms bepaald. Wat in het gebied gebeurt heeft daar ook invloed op. Het effluent van de RWZI is daar een voorbeeld van. Het ecologiseren is een kans.

De woonwijk is in het beekdal gebouwd. Daardoor zijn de waterstanden al hoog. (0-50 cm onder maaiveld)

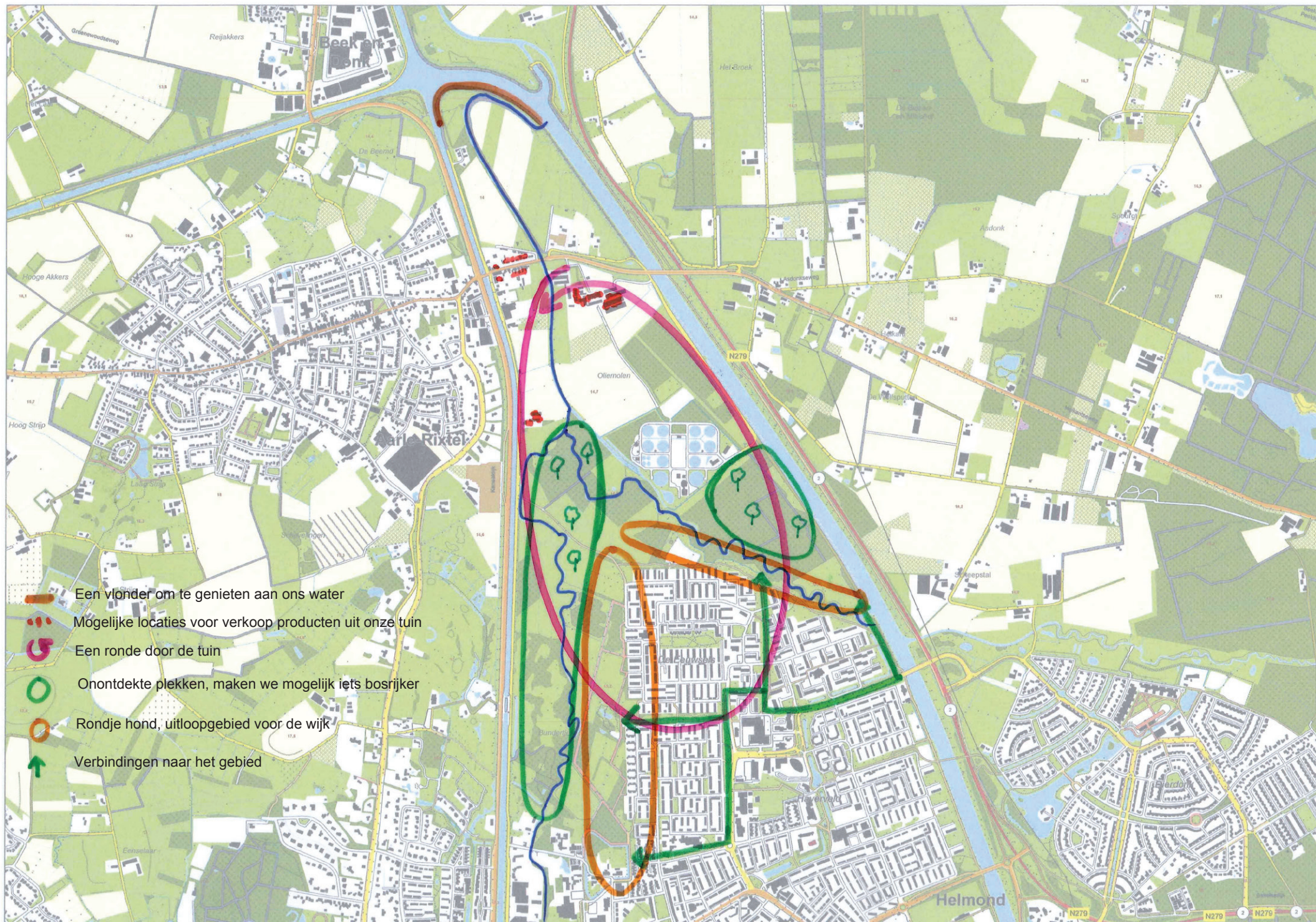
*2,5 km natuurlijke beekontwikkeling Gulden Aa.

De Eeuwsef is een typische jaren '60 wijk. Met veel asfalt en verharding.

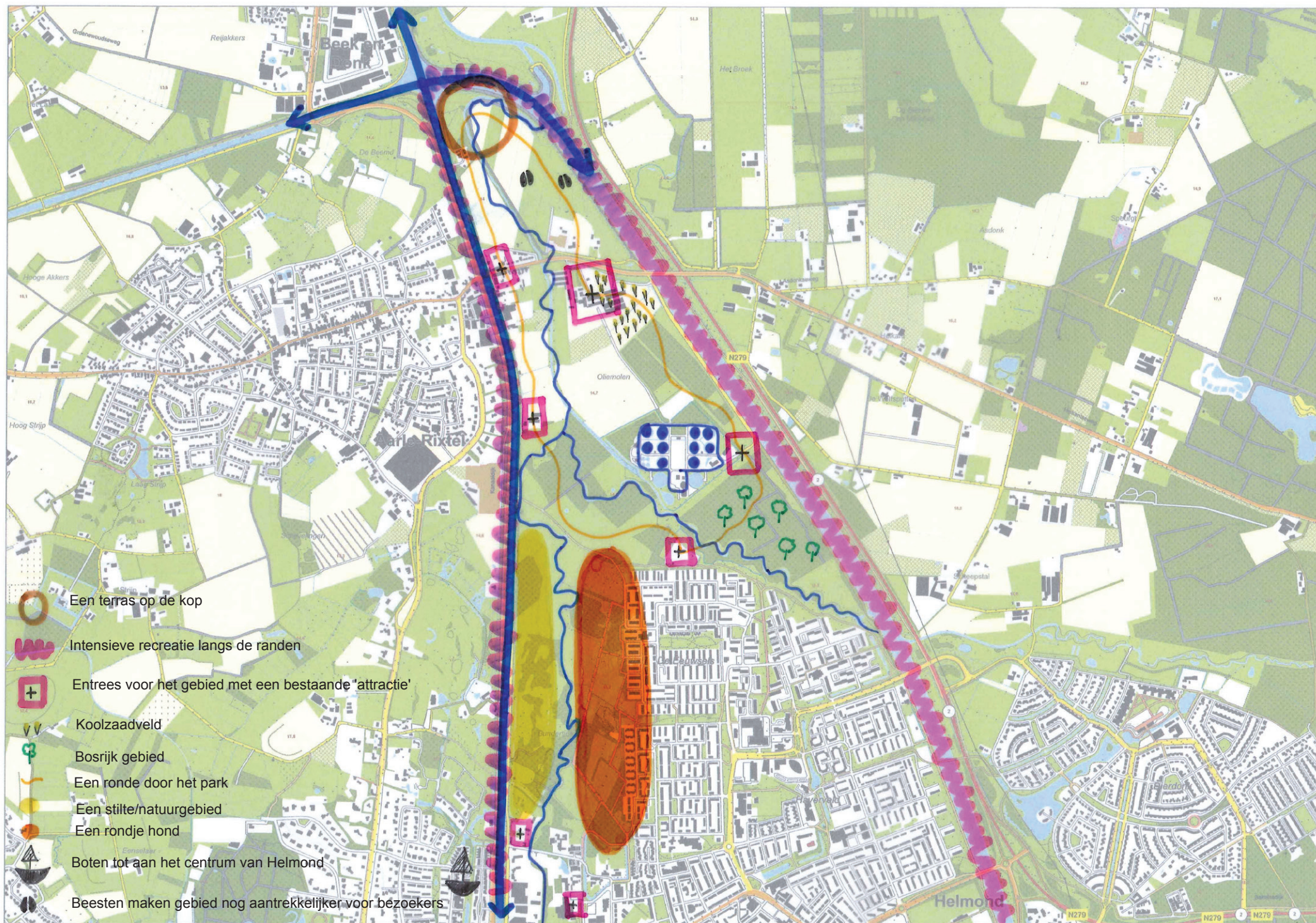
In het kader van klimaatverandering vraagt dit om aanpassingen.

BIJLAGE

DRIE SCENARIO'S IN BEELD

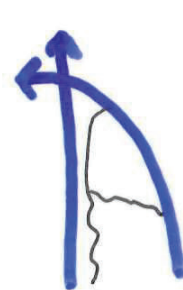
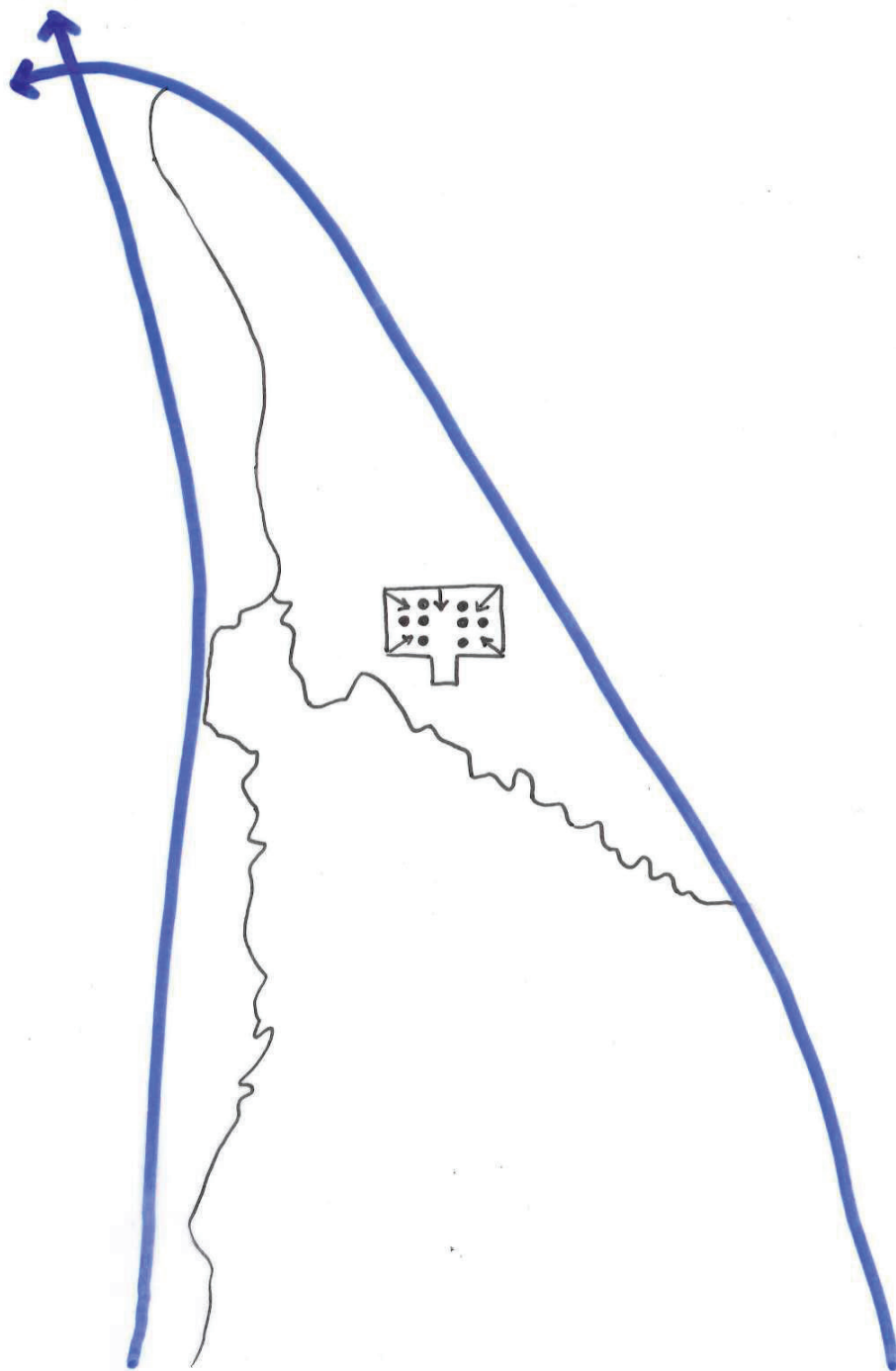
Scenario 3: Een park

BIJLAGE

INRICHTINGSPRINCIPES VOOR DE DRAGERS VAN HET GEBIED

Water

De ka volgt op plekken een kunstmatig traject

We laten de ka overal (het)meanderen en creëren een waterspeeltuin op de kop.

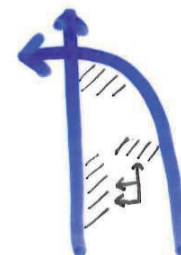
De waterzuivering is een NIMBY

De waterzuivering is een WIMBY

Het gebied is te droog/te nat.
De waterhuishouding is niet ideaal

We vernatten het gebied

Water - de mogelijkheden

De Aa laten we in de
hop ook hermeanderen
en dit combineren we met
een waterspeelspeeltuin

Water is de verbindende
in het gebied.

Het verbindt ook Aarle-Rixtel
& Helmond.

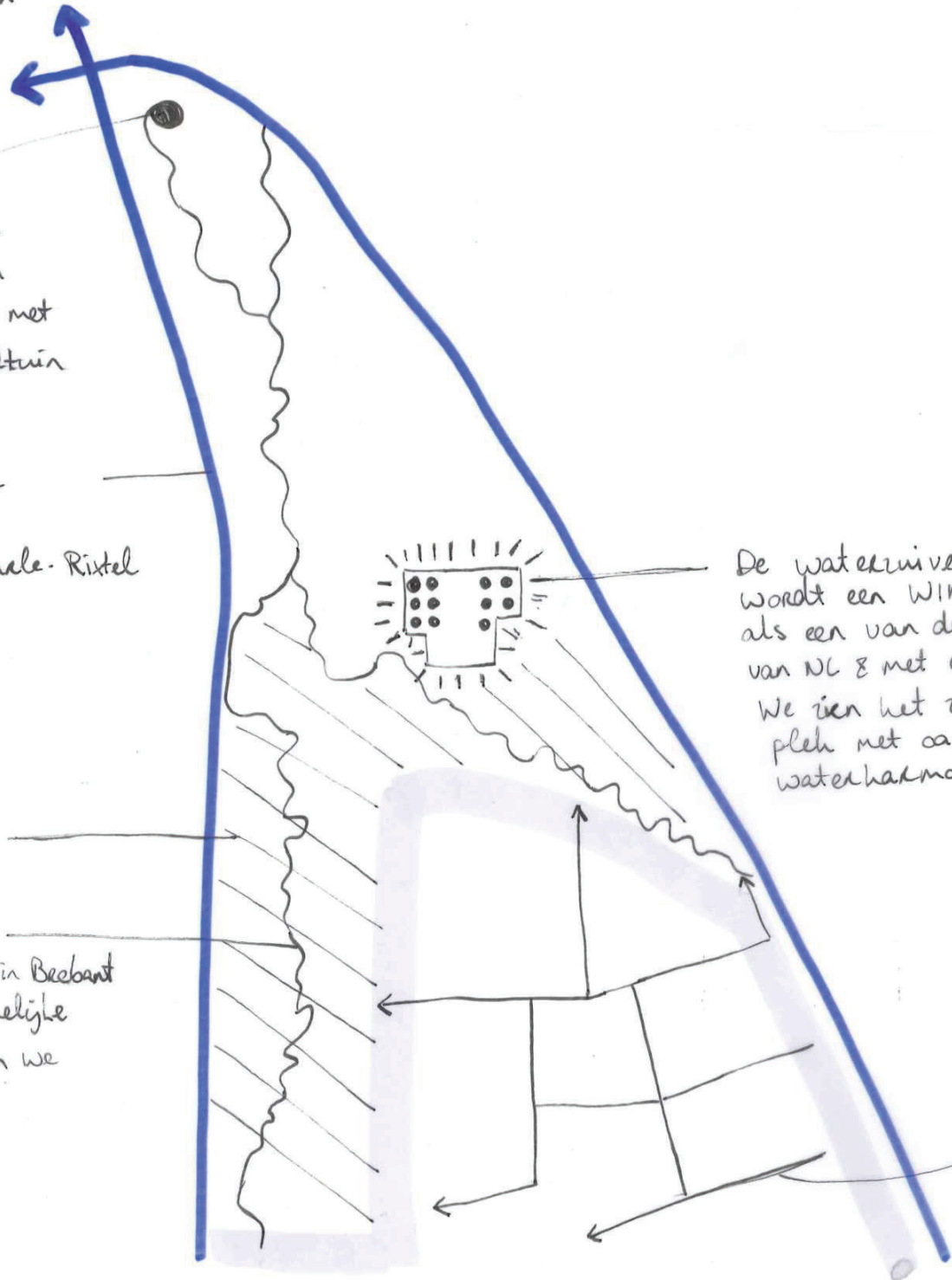
We vernatten de
natuurgebieden

De gulden Aa is
de enige meandering in Beekant
die nog de oorspronkelijke
route volgt. Dit laten we
geregeld zien

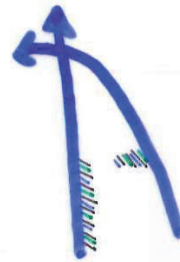
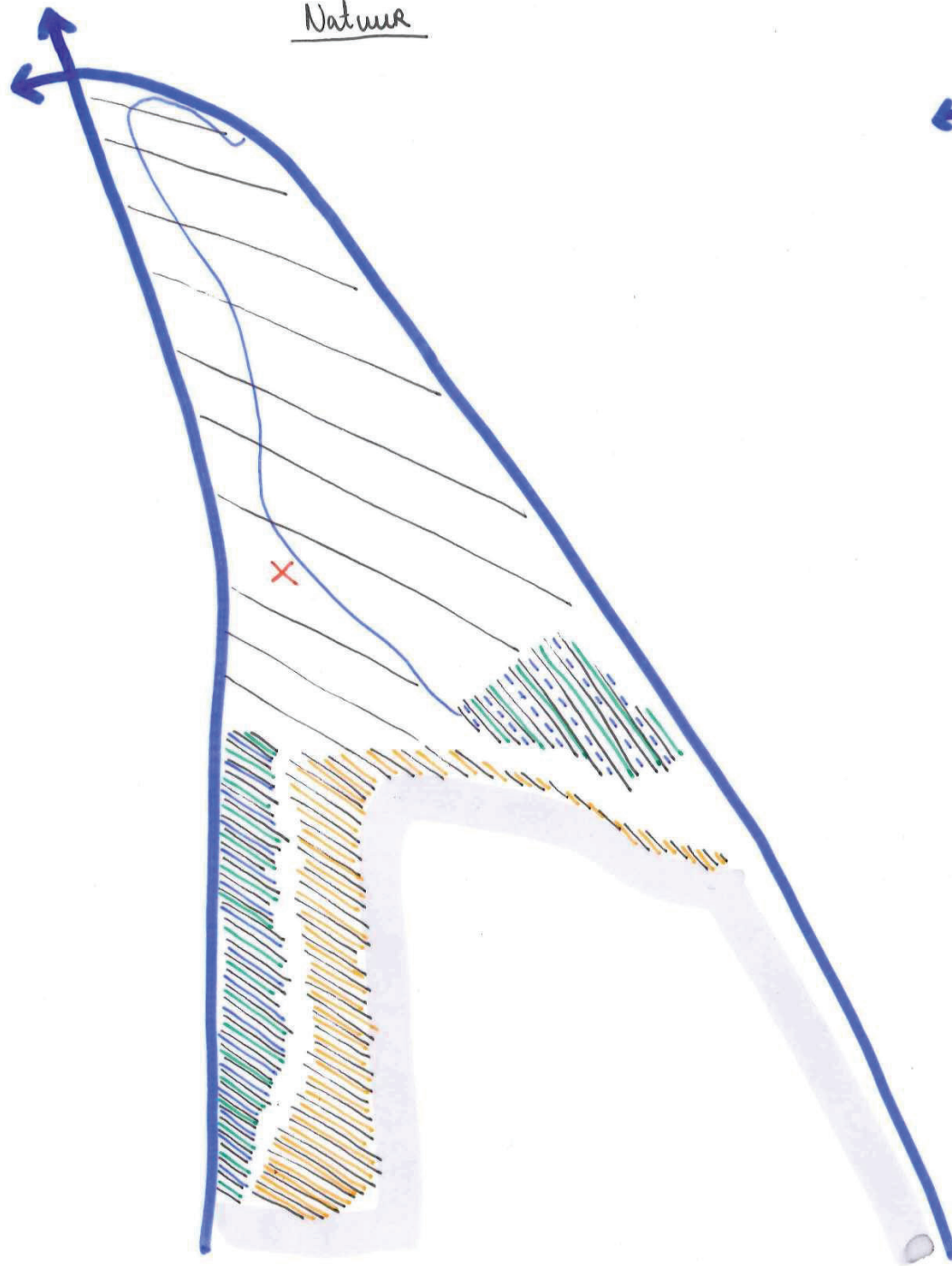
De wateruivering
wordt een WIMBY
als een van de modernste
van NL met educatie.

We zien het zelfs als innovatieve
plek met o.a. zonnepanelen en een
waterharmonica.

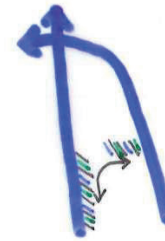
We koppelen
de wijk de Eenwzels
af.

Natuur

De 'natte' natuurspeel
van staatsbosbeheer
is een geïsoleerd gebied
waar weinig in wordt
geïnvesteerd.

Natuurgebieden
vernatte & verbinden

Een deel van het
water is ecologisch
weinig interessant &
ontoegankelijk voor vissen.

Het water ecologiseert
en toegankelijk en
aantrekkelijker maken
voor flora & fauna.

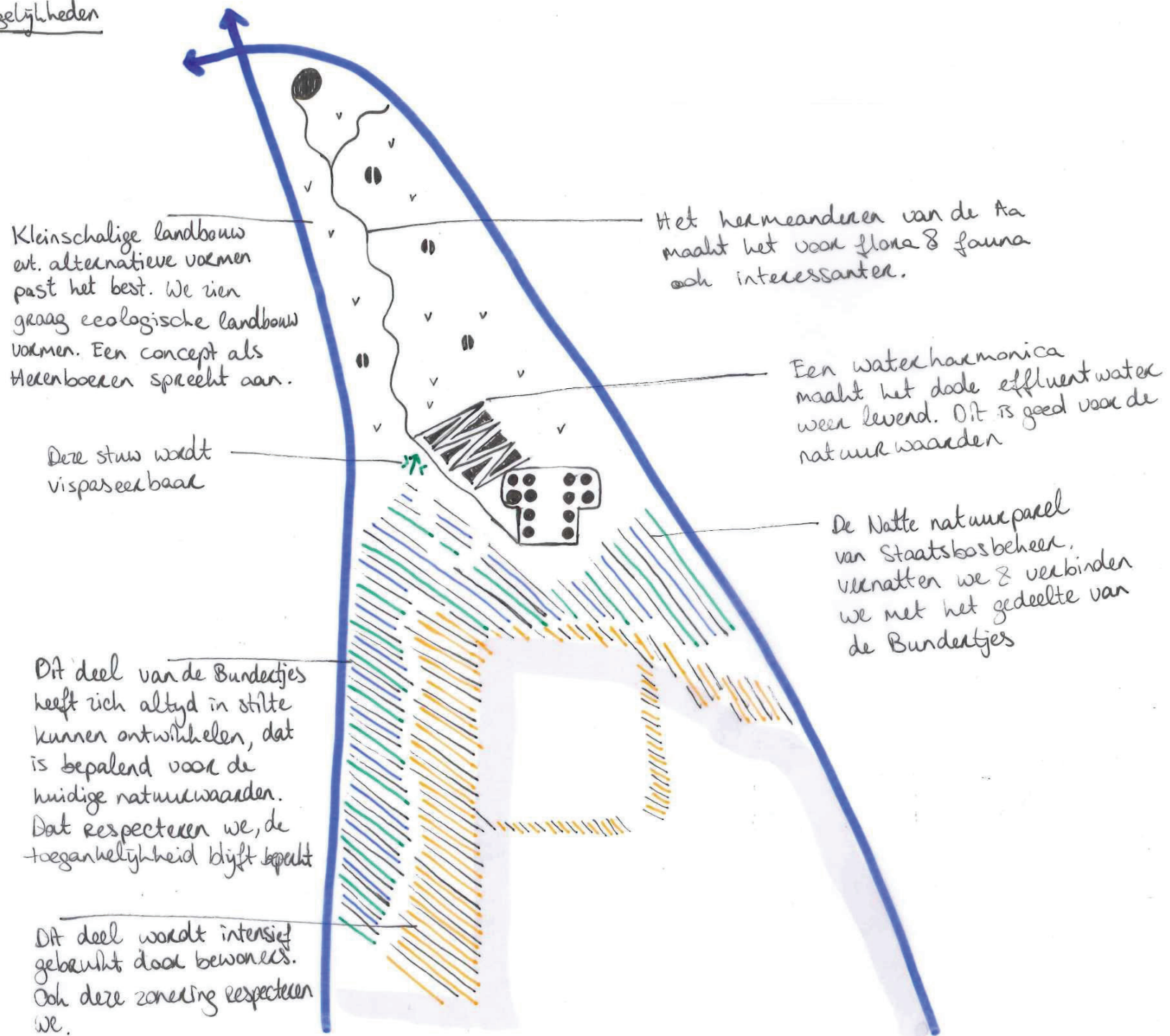

In het gebied is ook
landbouw. Dit staat
soms op gespannen voet
met het ontwikkelen van
natuurschades.

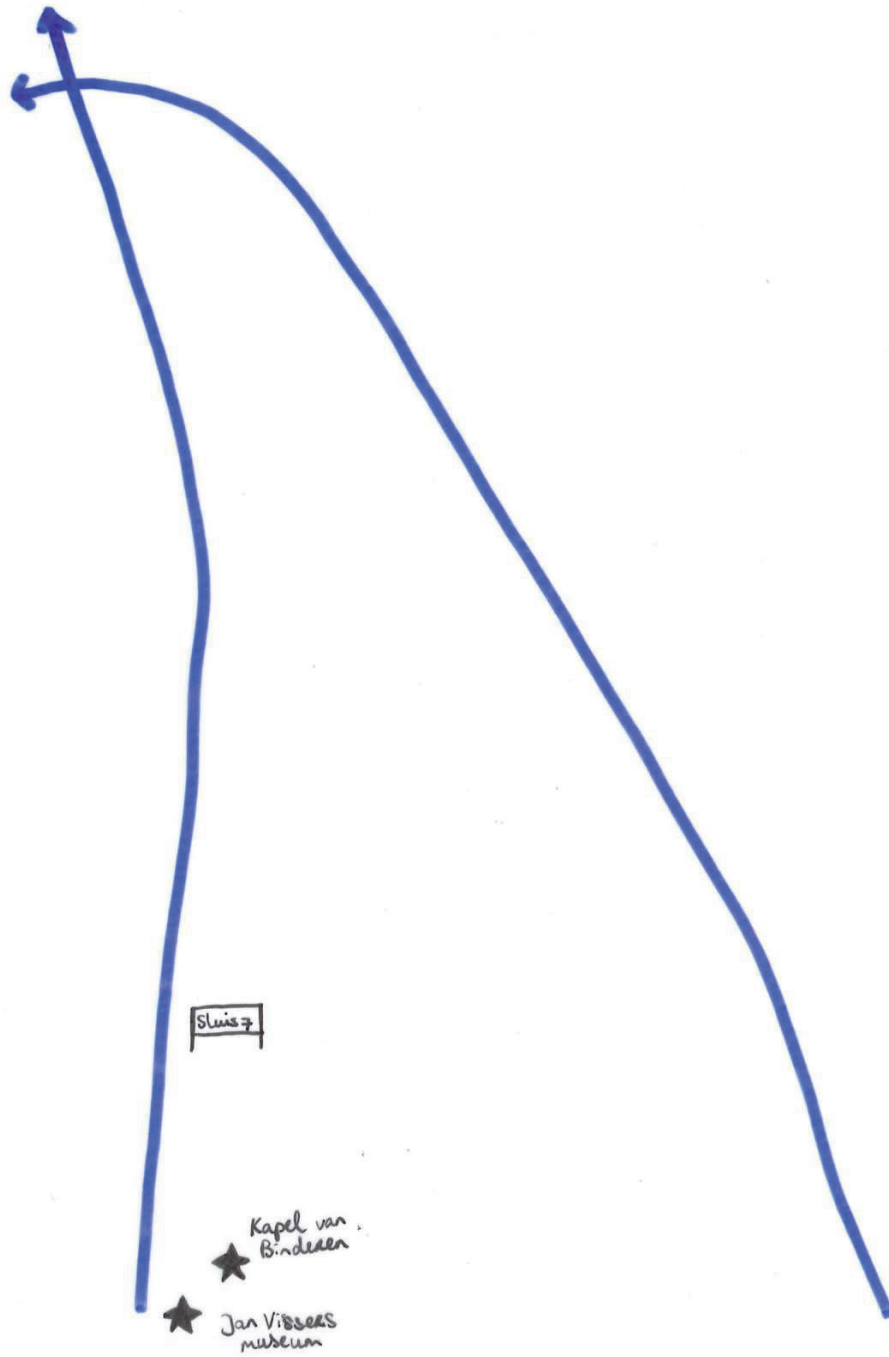

In dit gebied vinden we
kleinschalige & alternatieve
vormen van landbouw het
beste passen. Het concept van
Heerenboeren spreekt aan.

Natuur - mogelijkheden

Cultuurhistorie

Weinig verwijzingen naar de cultuurhistorie van het gebied.

Uitbreiding van verwijzingen naar de cultuurhistorie van het gebied.

In het (land) gebruik weinig relatie met cultuurhistorie

In het (land) gebruik de relatie met cultuurhistorie uitbreiden/leggen.

Alles wat in het gebied is, of is geweest heeft met water te maken. Dat er voor je nu niet.

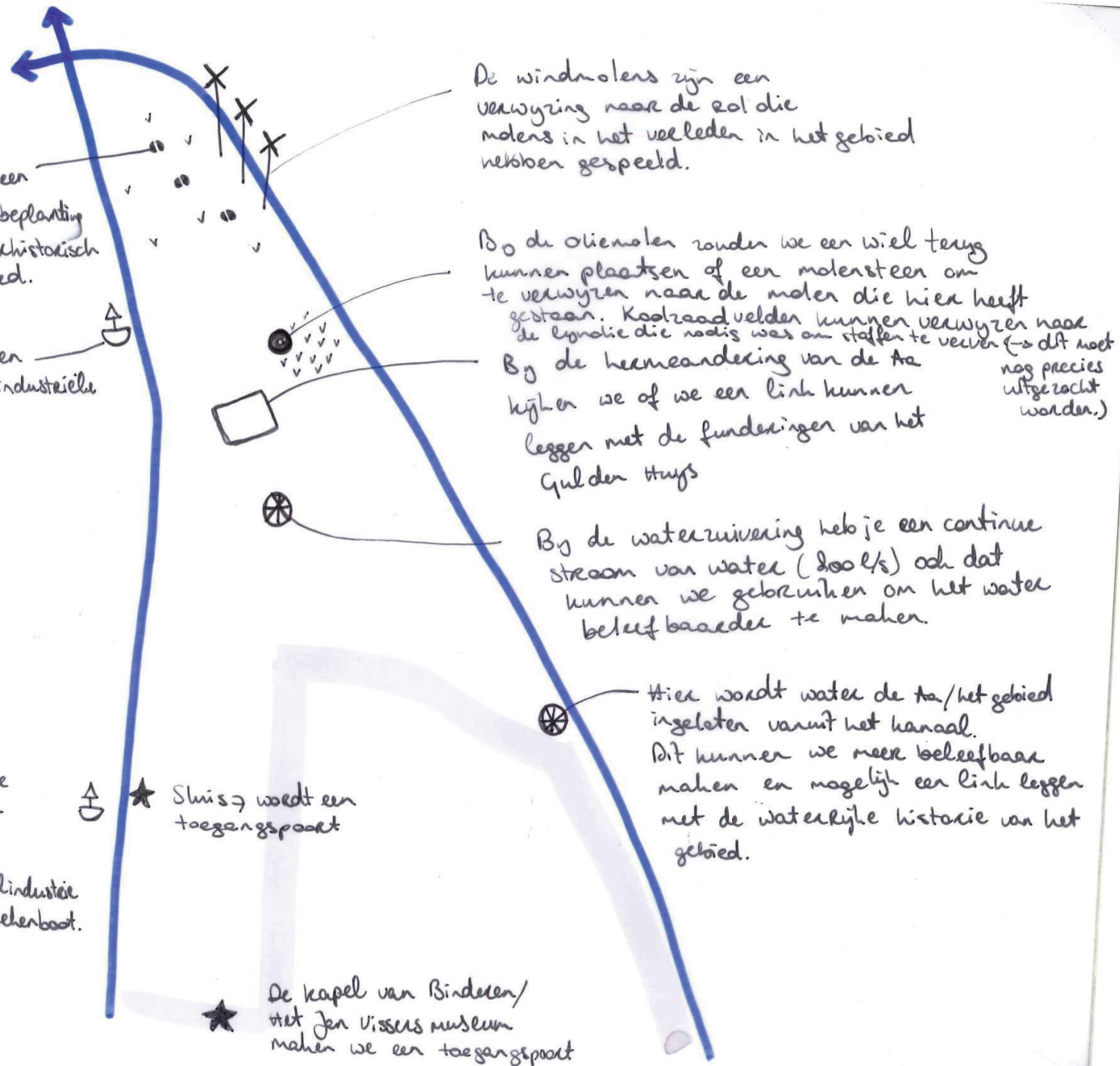
De link met het water beleefbaar maken en ook de toekomst vorm laten geven

Cultuurhistorie - mogelijkheden

Grote grasvelden en een
meer biodiversere beplanting
passen vanuit cultuurhistorisch
oogpunt in het gebied.

Langs het water is een
verwijzing naar het industriële
verleden mogelijk

By Sluis 7 kunnen we
mogelijk ook de link leggen
met de industriële historie
langs het water; denk aan
een verwijzing naar de textielindustrie
of zoals nu met de pannenkoekenboot.

Recreatie

- Voetganger
- Fietser
- Auto

Vanaf buitenrand nauwelijks verbindingen het gebied in.

Het gebied beter toegankelijk maken

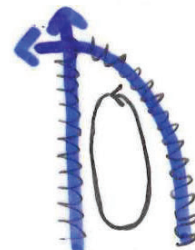
De kop en 'de rest' zijn niet verbonden

Verbindingen in het gebied, een verbonden gebied

Weinig recreatieve mogelijkheden

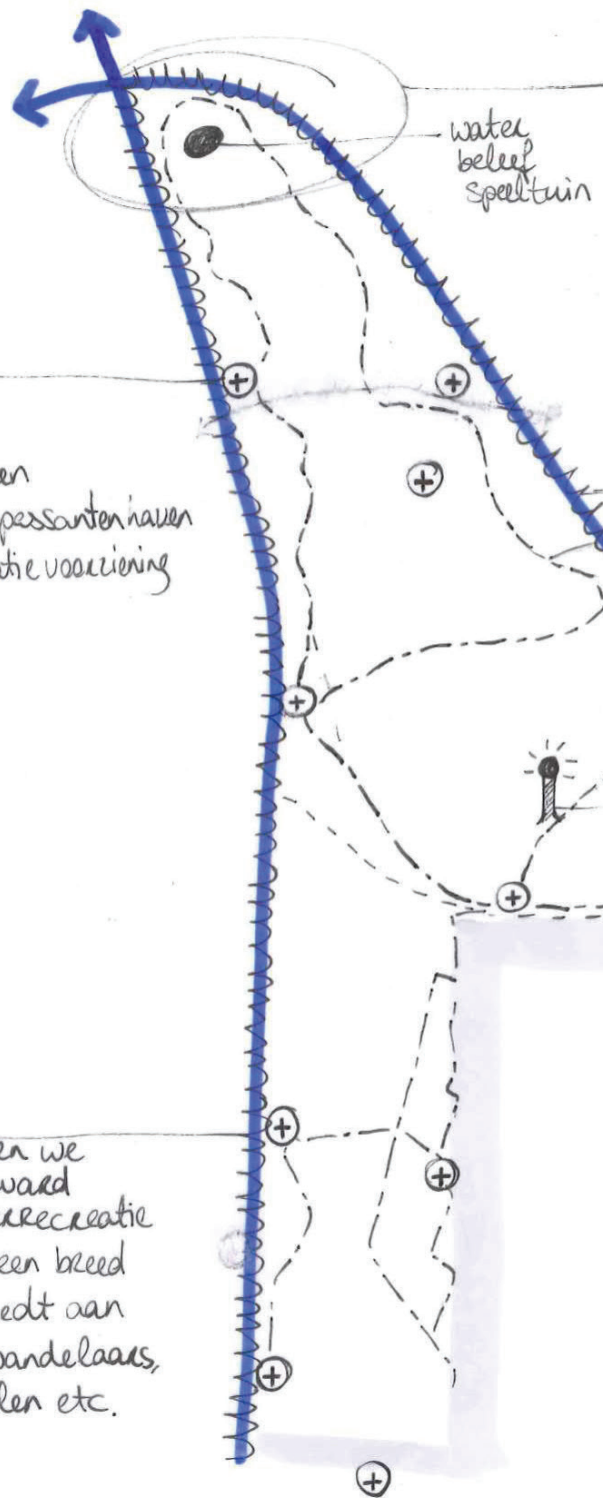
Een intensieve buitenrand met een eeuwige maar toegankelijk & verbonden binnengebied.

Verbinding naar sportcampus 'De Beek'

Recreatie - mogelijkheden

We maken verschillende toegangspunten tot het gebied. Deze entrees zijn altijd gecombineerd met een functie, zoals hier bij de passantenhaven. Bij de entree is een informatievoorziening

Van de buiteneind maken we een echte waterboulevard met op het water waterrecreatie en langs het water een breed fietspad dat ruimte biedt aan (snel) fietsers, skateboarders; wandelaars, scootmobielen etc.

De kop is een prachtige plek vanaf hier gaat het water verder de regio in. Dat willen we beleefbaar maken. De 'dode' tak van de Aa benutten we om een attractie te realiseren, een water beleef speeltuin. Dat schept ook voorwaarden om dit een verblijfplek te laten zijn, een terras

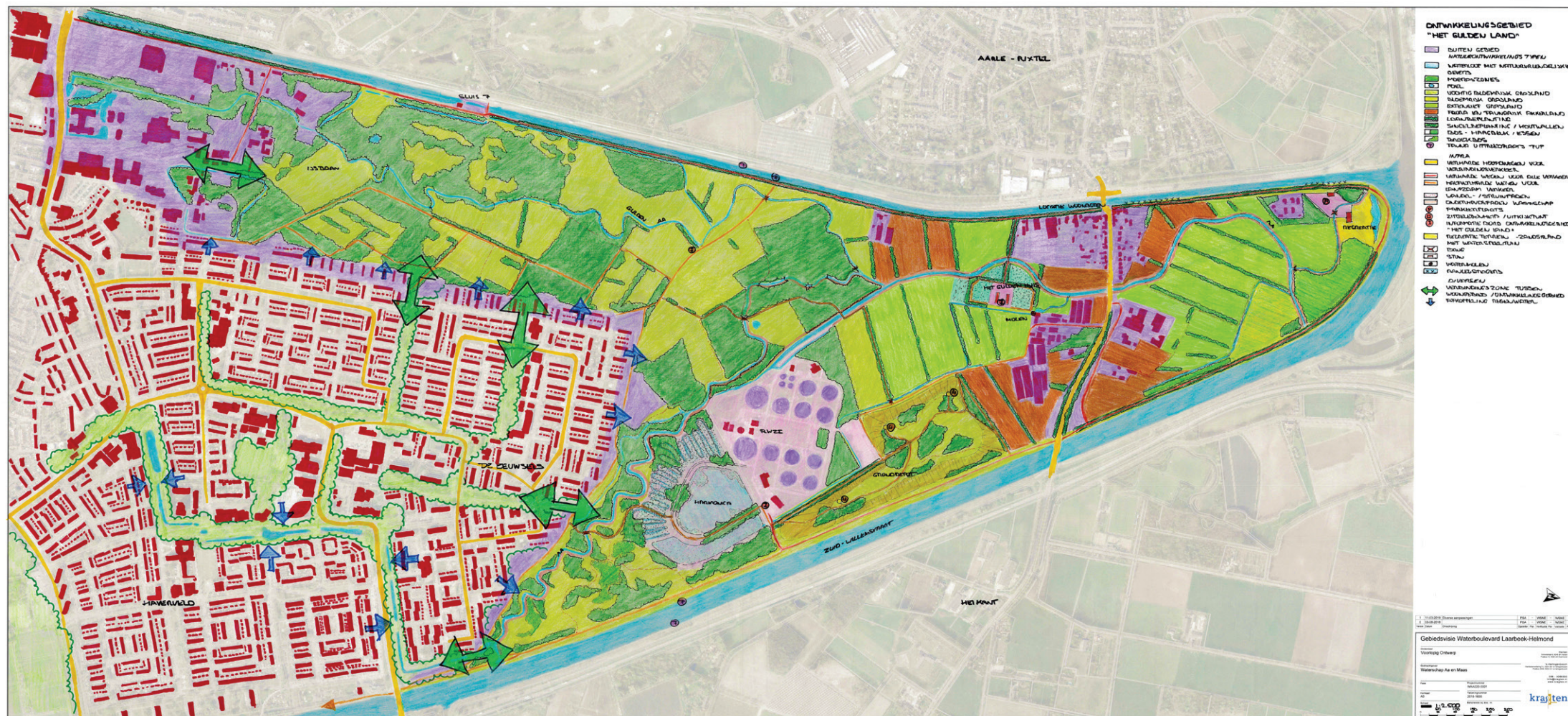
Je kan een echte ronde maken, zowel aan de intensieve buitenzijde, als in de extensieve binnenzijde.

We realiseren een uithoekpost tussen het natuurgebied en de wateromgeving in, en/of een verhoogd wandelpad.

Via de Waterboulevard leggen we de verbinding met sportcampus 'De Breeh'

BIJLAGE

INRICHTINGSSCHETS

BIJLAGE

UITVOERINGPROGRAMMA “HET GULDEN LAND”

Programma 't Gulden Land

In dit programma geven we aan welke ontwikkelingen we graag verder zouden willen vormgeven in projecten. In deze projecten zijn de opgaves van de drie overheden integraal verwerkt. Juist door met de drie overheden samen van deze opgaves naar een visie met daaraan gekoppeld een aantal projecten toe te werken, konden we de ontwikkeling van het gebied als uitgangspunt nemen. We hebben waar nodig opgaves gecombineerd en komen zo tot een samenhangend en logisch geheel.

Om het overzichtelijk te houden hebben we de projecten onderverdeeld in acht grote hoofdprojecten waar deelprojecten onder hangen. Per hoofdproject hebben we één van de drie overheden aangewezen als trekker van het project. Dat betekent uiteraard niet dat de trekker ook enkel verantwoordelijk is voor het slagen van het project of de financiering. Het betekent alleen dat de trekker waakt over de voortgang en hierin het initiatief neemt.

Voor de projecten hebben we ook een inschatting gemaakt van de kosten. Daarbij is het belangrijk dat we niet alles in een keer kunnen en misschien ook niet moeten willen uitvoeren. Deze fasering kunnen we in een volgend stadium nader uitwerken, waarbij we per project de noodzaak, het belang voor het gebied, kosten, organisatorische mogelijkheden, bestuurlijke wensen, wensen vanuit de omgeving, et cetera tegen elkaar afwegen.

I De waterboulevard

Trekker: Gemeente Helmond

a. Realiseren van een rondje waterboulevard

De rand van het gebied leent zich voor relatief intensief recreatief gebruik. Daar zien we de mogelijkheid om een recreatiepad aan de buitenrand van het gebied te realiseren. We gebruiken de gehele rand rondom het gebied en maken zo een echte ronde. Dit doen we met een verhard recreatiepad dat goed toegankelijk is en aantrekkelijk is voor (snel)fietsers, skeeleraars, scootmobielen, hardlopers en wandelaars.

Vanaf die ronde realiseren we ook mogelijkheden om het gebied in te gaan. In het gebied is het recreatief gebruik extensiever. De meeste paden in het gebied zijn voor voetgangers. Ook zijn niet alle paden verhard en ook niet te allen tijde toegankelijk te zijn. Dat is een bewuste keuze.

Daar tegenover staat dus dat we de ronde graag heel aantrekkelijk en goed toegankelijk maken. Hiervoor kunnen we aan de zuidzijde (de Helmondse kant) voor een groot deel gebruik maken van bestaande infrastructuur, maar hier en daar moeten we nog op zoek naar een (meer aantrekkelijkere en/of logische verbinding.

Daarnaast zien we mogelijkheden om aan de kant van de oude Zuid-Willemsvaart de waterboulevard extra aantrekkelijk te maken door de combinatie te zoeken met recreatie op het water. Dit kan in de vorm van bootjes, waterfietsen, suppen, et cetera.

b. Verkennen mogelijkheden (water)recreatie

Op de mogelijkheden voor (water)recreatie willen we graag dieper in gaan. We willen laten onderzoeken wat er mogelijk is en hoe verschillende vormen van (water)recreatie elkaar juist kunnen versterken in plaats van elkaar te beconcurreren. Dit willen we graag overstijgend onderzoeken in Peelverband.

In dit onderzoek moeten in ieder geval de mogelijkheden om op de Oude Zuid-Willemsvaart te recreëren met waterfietsen, bootjes en suppen aan de orde komen. Bootjes bestaan er in verschillende vormen en maten. We willen dan ook kijken wat hier het beste past. Een eventuele openstelling van de Aarlese brug zou het mogelijk maken dat ook wat grotere boten tot in het centrum van Helmond kunnen doorvaren. De gemeente Helmond ziet de boten als een mooie aanvulling op het decor en wil de boten langs de vlonder laten aanleggen, maar geen haven of overnachtingsmogelijkheden creëren. Daarvoor is de passantenhaven bij Aarle-Rixtel de aangewezen locatie. De boten die in het centrum van Helmond op bezoek komen moeten via dezelfde weg terug, langs de passantenhaven en Aarle-Rixtel. In dit onderzoek willen we de huidige passantenhaven van Aarle-Rixtel ook meenemen. We willen onder andere verkennen wat de mogelijkheden zijn om de passantenhaven naar het noorden verder uit te breiden en het gebied rondom de passantenhaven nog meer als toeristische en recreatieve hotspot te ontwikkelen.

c. Onderzoek recreatievaart naar Helmond

Om een goede (bestuurlijke) keuze te kunnen maken of het wenselijk is om recreatievaart tot in Helmond mogelijk te maken, is het goed een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren. Dit onderzoek willen we breed uitzetten zodat we de gevolgen voor de passantenhaven, de bediening van de sluis (gebeurt nu nog handmatig), de verkeerskundige situatie in Aarle-Rixtel en Helmond en voor de economie van Aarle-Rixtel goed in beeld krijgen.

d. Zichtbaarheid voormalige industrie langs het kanaal

Zowel voor Aarle-Rixtel als voor Helmond geldt dat ze groot zijn geworden aan het kanaal. De textielindustrie speelde hierin een

belangrijke rol. Deze cultuurhistorische relatie met het kanaal willen we graag zichtbaar en meer beleefbaar maken. We zien dit ook als een mogelijkheid om het toekomstige Rondje Waterboulevard een extra laag mee te geven. Om dit goed vorm te geven willen we enerzijds onderzoeken welke industrie allemaal langs het kanaal heeft gelegen en anderzijds hoe we dit op een ludieke manier kunnen gebruiken bij de ontwikkeling van het Rondje Waterboulevard. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan een verwerking met bijvoorbeeld lijnen van Cortenstaal in het wegdek (horizontaal) of naast het wegdek (verticaal) op de voormalige locatie en dan met vermelding van activiteit, naam, en duur van de activiteit.

II Toegangspoorten en ontsluiting

Trekker: Gemeente Laarbeek

a. Versterken wandelstructuur in het gebied

De toegankelijkheid van het gebied laat nog te wensen over. Nu de wens is uitgesproken om het gebied toegankelijk te maken voor extensieve recreatie is het belangrijk dat de wandelstructuur verbeterd wordt. Dat betekent niet dat je overal in het gebied moet kunnen komen en dat betekent ook niet dat alle paden te allen tijde beschikbaar moeten zijn voor alle typen schoeisel. Met andere woorden: sommige paden zijn als het erg regenachtig is of is geweest slechts met goede laarzen te betreden en door sommige plekken in het gebied gaan bewust geen wandelpaden zodat de natuur zich daar in stilte kan (blijven) ontwikkelen.

Er moet dus een goed doordachte wandelstructuur ontworpen worden die het gebied ontsluit en rekening houdt met de aard van de te ontwikkelen deelgebieden.

b. Ontwikkelen toegangspoorten en beeldmerk

Niet alleen met een wandelstructuur kunnen we 't Gulden land beter toegankelijk en aantrekkelijker maken, ook toegangspoorten en een beeldmerk kunnen daaraan bijdragen. Met toegangspoorten bedoelen we goed herkenbare punten waar de bezoeker wordt uitgenodigd 't Gulden land te betreden. We verwachten dat deze toegangspoorten extra aantrekkelijk worden wanneer we deze kunnen combineren met bestaande (recreatieve) functies. Denk bijvoorbeeld aan een combinatie met de tuin "De Bundertjes" of het te ontwikkelen recreatieve punt rond 't Gulden Huys.

Een mogelijke drager voor de toegangspoorten en het beeldmerk is de maakbaarheid van het landschap. Dit vormt de verbinding tussen de rijke historie en de huidige opgaves. Deze vraag voor het ontwikkelen van toegangspoorten en een beeldmerk voor het gebied leent zich goed voor een prijsvraag of een opdracht aan studenten van bijvoorbeeld de Design Academy.

III De waterzuivering als innovatieve hub

Trekker: Waterschap Aa en Maas

a. Waterzuivering als WIMBY (in plaats van NIMBY)

De waterzuivering is nu al een van de modernste van Nederland en daar mogen we trots op zijn. Dus dat mag ook meer gezien worden. We willen de waterzuivering in het gebied graag omarmen en het innovatieve karakter verder uitbouwen zodat het echt een WIMBY (Welcome In My Backyard) wordt.

Het is belangrijk dat de waterzuivering beter bekend raakt bij bezoekers van 't Gulden Land. Iedereen mag weten dat dit een van de modernste zuiveringen van het land is en waarom deze zo bijzonder is. Educatie is een van de aspecten waarop ingezet kan worden. Dit kan onder andere door het plaatsen van borden bij de zuivering. Ook een verhoogd pad/uitkijktoren kan hier een rol in spelen.

Daarnaast willen we ook kijken naar de mogelijkheden om verder te verduurzamen/moderniseren door bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen op de zuivering en een waterrad dat de link legt met duurzame energie en de cultuurhistorie van het gebied.

b. Waterharmonica bij de waterzuivering.

Om de waterzuivering verder uit te bouwen tot een echte WIMBY willen we graag een waterharmonica realiseren. Het mes van de waterharmonica snijdt aan velen kanten, dus we kunnen haast niet wachten om hiermee aan de slag te gaan. Een waterharmonica is nuttig voor de waterkwaliteit. De waterharmonica zorgt namelijk dat het dode water dat uit de zuivering komt weer levend wordt door het toevoegen van zuurstof, waardoor het meer waarde heeft voor planten en dieren. Daarnaast kan een waterharmonica zo ontworpen worden dat er sprake is van een heel natuurlijke inrichting met veel water en riet. Zorgvuldig ontworpen, biedt de waterharmonica ruimte voor natuurontwikkeling. Ook is het geen bezwaar als er een voetpad doorheen loopt. Dit betekent dat we dit aantrekkelijke landschap beleefbaar kunnen maken voor de recreant en hier ook educatie kunnen bieden over de waterharmonica, het leven in en aan het water, het zuiveren van het water en de waterzuivering zelf.

Kortom, dit zou een echte aanwinst voor 't Gulden land zijn. Een aanwinst die past bij het ontstaan en het karakter van het gebied.

c. Verhoogd pad achter de waterzuivering

Om de zichtbaarheid en de educatiemogelijkheden van de waterzuivering uit te breiden, is het interessant om de mogelijkheden voor een verhoogd pad achter de waterzuivering te verkennen. Achter de zuivering langs ligt een mooie route voor een verbinding door het gebied vanuit de wijk de Eeuwsels richting het kanaal. Wanneer we deze route verhoogd aanleggen,

geeft dit de mogelijkheid om aan de ene kant zicht te hebben op de waterzuivering en aan de andere kant op het bosgebied dat mogelijk ontwikkeld wordt tot waterharmonica. Een alternatief voor een verhoogd pad is een uitkijktoren.

Voor de recreant, zowel jong als oud, voegt dit pad iets toe aan de beleving van het (gebruik van) het gebied. Dit is iets bijzonders dat je niet overal kunt zien en bezoeken.

IV Uitbreiding van de Bundertjes

Trekker: Gemeente Helmond i.s.m. de Bosgroep Zuid

a. Uitbreiding van de Bundertjes

In het gebied ligt een bosgebied dat niet, nauwelijks of oneigenlijk gebruikt wordt. Dat is zonde. Ook wanneer het mogelijk blijkt de waterharmonica in dit gebied te realiseren, blijft nog een aanzienlijk gebied over dat een andere invulling kan krijgen.

De Bundertjes is een erg aantrekkelijk gebied dat onder druk staat omdat er veel verschillende functies een plek hebben: alles moet in de Bundertjes. Als we de Bundertjes kunnen uitbreiden met het bosgebied dat nu in handen is van Staatsbosbeheer dan grijpen we een unieke kans. Deze natte natuurparel kunnen we dan echt vernatten en inrichten zodat deze voor diverse flora en fauna interessant is. Ook kan dit een mooi gebied zijn voor inwoners van Helmond en Aarle-Rixtel.

Voor dit project geldt wel: willen we het laten slagen dan moeten we over bestuurlijke grenzen durven kijken. Het gebied is namelijk nu nog van Staatsbosbeheer, past goed in het B5-bod van Helmond, grenst direct aan een woonwijk van Helmond maar is Laarbeeks grondgebied.

b. Aansluiten op de stadse Aa

De gemeente Helmond wil het gebied ten zuiden van Oostende ontwikkelen. Op dit voormalige industriegebied komen nu woningen. Een belangrijk uitgangspunt bij de ontwikkeling van dit gebied is dat de Aa hier beter beleefbaar wordt. Dit past in de grotere visie van Helmond om de Aa en de beleving van het water meer de stad in te halen.

Vanuit de Bundertjes kunnen we kijken hoe we hier zo goed mogelijk op kunnen aansluiten en de verbinding met het water sterker beleefbaar kunnen maken.

c. Beekherstel en toegankelijker maken van de Aa

Het waterschap wil een deel van de Aa in de Bundertjes graag herstellen. Dit om de uitzuigende werking naar de omgeving te verminderen.

Daarnaast zouden we het mooi vinden als de Aa vanuit de Bundertjes beter beleefbaar is. Ten oosten van de Aa zijn hier op plekken mogelijkheden voor; dit willen we wel graag met respect voor de natuur doen. Dit betekent dat de Aa niet overal toegankelijk en beleefbaar wordt. Zeker ten westen van de Aa willen we de natuurwaarden zich verder laten ontwikkelen.

d. Hermeandering nabij brug Koeienpad

De brug over de Aa bij het koeienpad staat op de nominatie om op korte termijn vervangen te worden. Wanneer bijvoorbeeld het plan bestaat om de Aa te laten hermeanderen op dit stuk, wat voor de beleving van de Aa interessant kan zijn, dan is dit het moment om dat te doen.

e. Vispasseerbaar maken stuw

Nabij de oliemolen ligt een stuw. Deze is niet passeerbaar voor vissen. Het waterschap is voornemens deze vispasseerbaar te maken. Dit is goed voor de ecologie en de biodiversiteit in het gebied.

V Afkoppelen en verbinden van De Eeuwsels

Trekker: Gemeente Helmond

a. Onderzoek afkoppelen regenwater in 'De Eeuwsels'

De wijk de Eeuwsels is een typische jaren '80 wijk. Het is een wijk met veel verhard oppervlak. Dat betekent dat met de klimaatverandering de kans groot is dat via dit verharde oppervlak (te) veel water afstroomt richting het riool en het riool deze hoeveelheid water niet kan verwerken. Daarom willen we de mogelijkheden verkennen om deze wijk af te koppelen. In de wijk zelf is de grondwaterstand al hoog. Dit betekent dat het lastig is om het water in de wijk zelf te laten infiltreren.

We willen daarom graag de mogelijkheid verkennen om dit regenwater te gebruiken om het omliggende buitengebied, de Bundertjes en de mogelijke uitbreidingslocatie van de Bundertjes (het gebied dat nu nog van Staatsbosbeheer is), te vernatten.

b. Versterken groene verbindingen in 'De Eeuwsels'

De wijk De Eeuwsels is zowel aan de westkant als aan de noordkant omsloten door groen buitengebied. De stedenbouwkundige opzet van de wijk speelt hier mooi op in door via een aantal groene verbindingen de relatie met dit buitengebied te versterken.

We willen graag verkennen hoe we deze verbindingen verder kunnen versterken en ook meer kunnen laten betekenen in de huidige opgaves rond het klimaat, energie (denk aan creëren van schaduw), biodiversiteit en het stimuleren van bewegen.

VI Het Gulden Huys beleefbaar maken

Trekker: Gemeente Laarbeek

a. Zichtbaarheid voormalige Gulden Huys

We verkennen hoe we het voormalige Gulden Huys weer kunnen visualiseren. Een voorbeeld hiervan is het ter plaatse verleggen van de Aa naar haar oorspronkelijke loop van 1800. Als basis voor de verdere inrichting is het mogelijk gebruik te maken van de kadasterkaart Aarle Rixtel van 1811-1832. Op basis hiervan kunnen we de twee-hoeven-structuur benadrukken. Eventueel ook omringd door een gracht. Vanuit het hart van het perceel kan een verbindingsweg (oprijlaan) met laanbeplanting, worden gerealiseerd, die aansluit op de Havenweg.

b. Molenbiotoop verbeelden eventueel i.c.m. poel

De watermolen behoorde bij het Gulden Huys. Het zou goed zijn om deze link te leggen. Een verwijzing naar de molen kunnen we maken met een molensteen. Eventueel kunnen we ook de molentak (en het wiel) deels uitgraven.

De watermolen perste als oliemolen waarschijnlijk koolzaad. Dat koolzaad werd gebruikt om lijnolie van te maken om kleding te verven. Die link zouden we mooi kunnen leggen.

Ook kunnen we het verhaal laden door te laten zien hoe we waterkracht kunnen gebruiken voor het opwekken van duurzame energie (vroeger en nu). Het mooiste zou zijn als dat ter plekke van de molen kan, daar is echter weinig verval. Misschien is daarom de uitlaat bij de waterzuivering (800l/s) een betere locatie, maar dan dus wel met de link naar de molen.
<http://www.waterenergyturbines.com/index.html>

c. Verkennen mogelijkheden ecologische landbouw

Het gebied leent zich voor kleinschalige landbouw. Dat blijkt ook cultuurhistorisch het beste te passen. Zeker wanneer we de begrenzing van de percelen vormgeven met (afgeknotte) elzenheggen en ontwateringssloten.

We willen kijken of we deze kleinschalige vorm van landbouw ook kunnen vertalen naar meer ecologische vormen. Hierbij kunnen we ook een link leggen naar het verleden waarbij grote grazers graasden in een kruidenrijk grasland.

Een concept als dat van de Heerenboeren spreekt hierbij aan. Een aantal lokale boeren werkt ook al vanuit een meer ecologische en streekgebonden benadering; ook dat zou hier goed op aan sluiten.

Om deze ontwikkeling in te kunnen zetten is het belangrijk het gesprek aan te gaan met de huidige ondernemers en grondeigenaren over hun toekomstplannen in het gebied.

VII Hermeandering beek in de kop

Trekker: Waterschap Aa en Maas

a. Hermeandering van de Aa in de kop

De beek de Aa meandert in het grootste deel van het gebied. In de kop is dit nog te minimaal het geval. Wanneer we de Aa laten meanderen kunnen we deze ook inrichten als ecologische verbindingszone en krijgt de beek een aantrekkelijkere beleving.

b. Onderzoek bestaande knelpunten wateroverlast

In Aarle-Rixtel bestaat een aantal knelpunten waardoor zich met enige regelmaat wateroverlast voordoet in de kern van Aarle-Rixtel. Op basis van een hydrologisch onderzoek zijn mogelijkheden verkend om deze wateroverlast te verlichten

door in het gebied, bijvoorbeeld in de kop, extra waterberging te realiseren. Uit dit onderzoek blijkt dat dit lastig gaat.

Waterschap Aa en Maas onderzoekt nog andere mogelijkheden om de wateroverlast vanuit de overstorten lokaal op te lossen.

c. Verkennen mogelijkheden duurzame energie

We moeten naar hernieuwbare vormen van energie. In dit gebied kunnen we hier ook ruimte aan geven. Daarom willen we verkennen wat de mogelijkheden zijn. We zouden het mooi vinden als deze nieuwe vormen van energie passen bij het karakter van het gebied en aansluiten bij de gemeentelijke visies.

VIII Ontwikkeling van de kop

Trekker: Gemeente Laarbeek

a. Een recreatieve trekker in de kop

We willen de kop graag meer verbinden met de rest van het gebied. Het beter toegankelijk maken en de meandering van de Aa in de kop maken het gebied al een stuk aantrekkelijker. Toch denken we dat dit nog niet voldoende is. Willen we de potentie van dit gebied ten volle benutten, dat betekent dat we een trekker nodig hebben die de mensen letterlijk naar deze plek toetrekt.

Aangezien “alles wat in dit gebied is of is geweest met water te maken heeft” vinden we het mooi als dit ook voor de trekker geldt. Daarom denken wij aan een waterspeeltuin gecombineerd met horeca. In deze waterspeeltuin kunnen kinderen water beleven door met een schepnetje en emmertje in de weer te gaan, maar ook door over stapstenen te springen en met een

trekschuitje/kabelbaan van de ene kant naar de andere kant van het water over te steken.

Tijdens het specialistenoverleg is aangegeven dat het in verband met de waterkwaliteit niet wenselijk is om hiervoor het water vanuit de Aa te gebruiken. Grondwater en hemelwater lijken meer geschikt. Bij de uitwerking moet goed gekeken worden naar de waterkwaliteit.

Daarnaast zou het realiseren van een vlonder aan de waterkant op de kop een goede voorziening zijn om het water beter te beleven.

b. Een horecagelegenheid in de kop

De kop is een mooie plek om van het water te genieten. De waterspeeltuin geeft ook wat te zien en maakt de kop extra interessant voor kinderen en gezinnen. Kortom een punt om te ontspannen en tot rust te komen voor jong en oud. Dit maakt het voor een horecaexploitant een interessante locatie om zich te vestigen in de kop. Een ontwikkeling die we van harte zouden toejuichen. Daarom willen we graag met een aantal ondernemers de mogelijkheden en haalbaarheid hiervan bespreken.

Om op korte termijn meer reuring in het gebied te krijgen, kunnen de mogelijkheden voor een tijdelijke horeca op de kop verkend worden, bijvoorbeeld in de vorm van een 'pop-up strandbar'. Ondertussen kunnen de plannen voor een permanente invulling vormgegeven worden.

Opgave	Trekker	Belang voor het gebied	Energie voor opgave	Tijd	Geld
I De waterboulevard					
a. Realiseren van een Rondje Waterboulevard	H	+++	+++	+	++
b. Verkennen mogelijkheden (water)recreatie	H	++	++	+/-	+/-
c. Uitkijkpunt/verhoogd pad achter de waterzuivering	H	+	+	+/-	+
d. Zichtbaarheid voormalige industrie langs het kanaal	H	+	+	+	+
II Toegangspoorten en ontsluiting					
a. Versterken wandelstructuur in het gebied	L	+++	+++	+	++
b. Ontwikkelen toegangspoorten en beeldmerk.	L	+++	+++	-	-/+

III De waterzuivering als innovatieve hub

a. Waterzuivering als WIMBY	W	++	++	+/-	+/-
b. Waterharmonica bij de waterzuivering	W	++	++	+/-	++
c. Verhoogd pad achter de waterzuivering	W	++	++	-	+/-

IV Uitbreiding van de Bundertjes

a. Uitbreiding van de Bundertjes	H	+++	++	+	-
b. Aansluiten op de stadse Aa	H	+	++	+/-	+/-
c. Beekherstel en toegankelijker maken van de Aa	H	++	++	+	+
d. Hermeandering Aa nabij brug Koeienpad	H	+/-	+	+/-	+/-
e. Vispasseerbaar maken stuw	H	-	+	+/-	+/-

V Afkoppelen en verbinden van de Eeuwsels

a. Onderzoek afkoppelen regenwater in 'De Eeuwsels'	H	+/-	+	+	++
b. Versterken groene verbindingen in 'De Eeuwsels'	H	+/-	+	+/-	+/-

VI Het Gulden Huys beleefbaar maken

a. Zichtbaarheid voormalige Gulden Huys	L	++	++	++	++
b. Molenbiotoop verbeelden eventueel i.c.m. poel	L	++	++	+	+
c. Verkennen mogelijkheden ecologische landbouw	L	++	+	+/-	-

VII Hermeandering beek in de kop

a. Hermeandering van de Aa in de kop	W	++	++	+	++
b. Onderzoek bestaande knelpunten wateroverlast	W	+/-	+	+	+

c. Verkennen mogelijkheden duurzame energie	W	++	++	+/-	+/-
VIII Ontwikkeling in de kop					
a. Een recreatieve trekker in de kop	L	+++	++	+/-	-
b. Een horecagelegenheid in de kop	L	+++	++	+	+

+++	Erg veel	Rood	Niet aanwezig/is nog een uitdaging
++	Veel	Oranje	Moet nog wat voor geregeld worden/zit nog een uitdaging in
+	Normaal	Groen	Aanwezig/zit de uitdaging niet in
+/-	Weinig		
-	Nauwelijks		

BIJLAGE

KOSTENINSCHATTING

Projecten	kosten	mogelijke subsidie
I De waterboulevard	€ 750.000	€ 250.000
a. realiseren van een rondje waterboulevard		
b. Verkennen mogelijkheden waterrecreatie		
c. zichtbaarheid voormalige industrie langs het kanaal		
II Toegangspoorten en ontsluiting	€ 850.000	€ -
a. versterken wandelstructuur in het gebied		
b. ontwikkelen toegangspoorten en beeldmerk		
III De waterzuivering als innovatieve hub	€ 1.150.000	€ -
a. waterzuivering als WIMBY		
b. Waterharmonica bij de waterzuivering		
c. Uitkijkplatform bij de waterzuivering		
IV Uitbreiding Bundertjes	€ 2.000.000	€ 600.000
a. uitbreiding van de bundertjes		
aankoop/inrichting Helmondse Bundertjes (B5 bod)		
NNP de Bundertjes		
b. aansluiten op de Stadse Aa		
c. Beekherstel en toegankelijker maken van de Aa		
d. hermeandering nabij brug koeienpad		
e. Vispasseerbaar maken stuw		
V Afkoppelen en verbinden van De Eeuwsels	€ 200.000	€ -
a. onderzoek afkoppelen regenwater in 'De Eeuwsels'		
b. versterken groene verbindingen in 'De Eeuwsels'		
VI Het Gulden Huys beleefbaar maken	€ 500.000	€ -
a. zichtbaarheid voormalige Gulden Huys		
b. Molenbiotoop verbeelden eventueel icm. Poel		
c. verkennen mogelijkheden ecologische landbouw		
VII Hermeandering beek in de kop	€ 1.900.000	€ 850.000
a. hermeandering van de Aa in de kop		
b. oplossen bestaande knelpunten wateroverlast		
c. verkennen mogelijkheden duurzame energie		
d. grond aankoop voor extra NNB (B5 bod)		
VIII ontwikkeling van de kop	€ 350.000	€ -
a. een recreatieve trekker in de kop		
b. een horecagelegenheid in de kop		
Totaal	€ 7.700.000	€ 1.700.000

Verleden

Heden

Toekomst

Opgaven

Verhalen
delen

Voortuin

Achtertuint

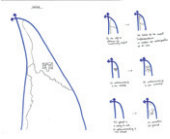

Park

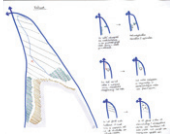

Mogelijk-
heden
schetsen

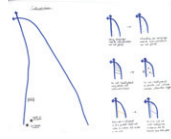
Water

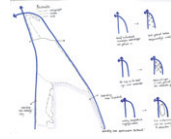
Natuur

Cultuur-
historie

Recreatie

Een
gezamenlijk
verhaal

Een visie - een totaalbeeld

Op kaart

In een programma

De vertaling
in beeld